

Duhovno življenje

BUENOS AIRES LETO 72 +++ 6 • JULIJ 2005

PROCESIJA SV. REŠNJEGA TELESA

v cerkvi
Marije Pomočnice
v Ramos Mejiji

FOTO:
MARKO
VOMBERGAR

ŠESTDESETLETNI SPOMIN – do kdaj?

JURE RODE

V spomin in opomin

Sv. oče Benedikt XVI. je skupaj s tisoči turistov in romarjev gledal, v dvorani Pavla VI. (v Vatikanu), videofilm o življenju Janeza Pavla II.: »Karol, mož, ki je postal papež«.

Prvi del prikazuje stanje Poljske med nemško okupacijo in genocid Judov. Po gledanju tega filma je Benedikt XVI. dejal: »To so vnebovpijoči zločini. Razgalijo vso hudobijo nacistične ideologije. Po opazovanju tolikšnega trpljenja enih in nasilja drugih, se je mladi Karol odločil, da dá svojemu življenju novo smer in velikodušno odgovoril na Božji klic v duhovništvo.«

Papež je močno in jasno poudaril, da s tekom let »ne smejo obledeti spomini na grozote nacizma in komunizma. Nasprotno, opominjati morajo sedanja rod in prihodnje rodove, da se kaj takega ne sme ponoviti nikdar več. Starejši se moramo spominjati tistih dogodkov in jih pravilno prikazovati mladim, da uvidijo do kakšnega nezasišlanega nasilja more priti sistem, ki prezira in zaničuje človeka ter tepta njegove temeljne pravice.«

Benedikt XVI. vidi »delo Božje previdnosti v dejstvu, da je poljskega papeža (Janeza Pavla II.) nasledil državljani tiste Nemčije (Benedikt XVI.), kjer se je nacizem uveljavil z vso silo in nato napadel sosednje narode, med njimi Poljsko. Ta dva papeža, moj prednik in jaz osebno, sta v svoji mladosti – čeprav na nasprotnih frontah in v drugačnih razmerah – poznala strahote druge svetovne vojne in brezumno nasilje človeka proti človeku, naroda proti narodu, po krivdi nacizma in komunizma.«

Po toliko letih je sprava možna, zaključuje sedanja papež, na podlagi priznanja storjenih zločinov na eni strani in medsebojnega odpuščanja z obeh strani.

Trpljenje je vredno spomina

Ne samo Slovenci, tudi drugi narodi se spominjajo svojega trpljenja.

Armenci so se letošnjega aprila (kot vsako leto)

– po devetdesetih letih – spominjali genocida, ko so Turki, leta 1915, pomorili en milijon in pol Armencev. Hoteli so uničiti armenski narod. Tedaj je bilo Armencev približno dva milijona. Rešili so se le tisti, ki so se pravočasno umaknili iz domovine. Razumemo in se nam zdi več kot pošteno, da se današnji Armenci še vedno spominjajo izrednega trpljenja njihovega naroda.

Judje se vsako leto, pri njihovi velikonočni večerji, ko jedo velikonočno jagnje, spominjajo rešitve iz egiptovske sužnosti pod faraonom. Mojzes jim je po Božjem navdihu ukazal, naj vsako leto, po družinah, med velikonočno večerjo preberejo v Svetem pismu poročilo o rešitvi. In od tega je že več kot tri tisoč let.

BARA REMEC, Črna maša

Katoličani se po dva tisoč letih spominjamo Jezusovega trpljenja pri vsaki maši, pri vsaki evharistični molitvi ali kanonu: »Tisti večer pred svojim trpljenjem... Prav tako je po večerji...« (prvi kanon); »Ko je šel prostovoljno v trpljenje...« (drugi kanon); »Tisto noč, ko je bil izdan...« (tretji kanon); »Ko je prišla ura, da ga ti, sveti Oče, povelicaš, je svojim, ki so bili na svetu, izkazal ljubezen do konca...« (četrti kanon). Vsako leto se v velikem tednu slovesno spominjamo Jezusove smrti in vstajenja.

Potreben je osebni, skupinski in zgodovinski spomin trpljenja.

Osebni spomin. Vsak od preživelih domobrancev, ki je ušel smrti, se nehote vsako leto spominja tistih dni in datumov, ki so ga zaznamovali za vse življenje. Spominja se, kdaj je bil vrnjen, kje je ušel, kdaj je prišel na svobodno ozemlje, pa čeprav v begunska taborišča, na tuji zemlji. Podobno se drugi spominjamo glavnih datumov in postaj križevega pota od domačega ognjišča do novega domovanja v Argentini.

Skupinski spomin. Po padcu komunističnega režima in začetku večstrankarskega sistema se naši somišljeniki v Sloveniji vsako leto zbirajo ob slovenskih katakombah, kjer počivajo z mučeništvom posvečeni zemeljski ostanki domobrancev in drugih žrtev komunističnega sovraštva do vere in idejnih nasprotnikov. Kočevski rog, Teharje in druga grobišča so naše katakombe, ki so krvavordeče pobarvale vso slovensko zemljo.

Zgodovinski spomin. V Buenos Airesu in v drugih krajih Argentine se vsako leto – v mesecu juniju – spominjamo dogodkov maja in junija leta 1945. S svetimi mašami in proslavami se spominjamo našega genocida in naših mučencev. Zahvaljujemo se jim za njihovo življenjsko daritev, darovali so največ, kar so imeli. Molimo zanje, če imajo morda še kaj dolga pri Bogu. Priporočamo se jim, naj nam izprosijo od Boga zvestobo vrednotam, za katere so pretrpeli mučeniško smrt.

Spomin na vse žrtve komunizma je naša krščanska in narodna dolžnost. Spominu na vrnjene in pobite domobrance pridružujemo vse druge žrtve komunizma, ki so bili prej ali potem pomorjeni, preganjani, zaprti, trpinčeni in drugorazredni, ker so bili verni in protirežimovski.

Za spravo:

priznanje in poravnava krivic

Pred nekaj meseci je bila komemoracija za pobite

BARA REMEC, Črna maša

Jude in druge državljane Evrope v Auschwitzu, na kateri je govoril tudi nemški kancler Gerhard Schröder in med drugim dejal: »Kot predsednika demokratične Nemčije me je sram, da stojim na tem mestu, kjer so naši predniki storili tako velik zločin, in ga obžalujem.«

V Sloveniji so slovenski komunisti v mesecu maju in juniju leta 1945 nečloveško usmrtili nad deset tisoč svojih bratov samo zato, ker se niso strinjali s komunizmom in ker so bili zavedni verni Slovenci. Ko letos obhajamo 60. obletnico slovenskega genocida, se sprašujemo in upamo proti upanju, ali se bo predsednik države tudi odzval nanj, tako kot je to storil nemški kancler, in se javno sramoval, da je predsednik Slovenije, kjer so domači zločinci v službi komunistične partije pomorili toliko naših ljudi.

Ali smemo upati, da bo vlada poskrbela za popravo vseh krivic, storjenih s strani revolucionarjev? Saj kdorkoli hoče vedeti, lahko ve, da pri nas brez revolucije tudi protirevolucije ne bi bilo.

Odpuščanje z naše strani

V vseh šestdesetih letih, od vetrinjske tragedije in komunistične dobe do danes, ni bilo z naše strani sabotažnih akcij, še manj maščevanja ali osebnega obračunavanja. Bilo pa je veliko tega s strani partije prve mesece po prevzemu oblasti v Sloveniji. V Vetrinju, v begunskih taboriščih in

vsa leta izseljenstva so starši pomorjenih domobrancev, njihove vdove, sirote in skupnost krščansko sprejemali nase to izredno težko prekusnjo in trpljenje. V molitvi smo prosili Boga, naj nam odpušča, kakor mi odpuščamo. Molili smo za spreobrnjenje krivcev naše nesreče. Po zgledu škofa Rožmana smo prosili za Božje maščevanje, ki je v tem, da bi se komunisti spreobrnil, vrnil k veri in prišli do spoznanja resnice.

Praznik mučeniške barve

Na godove mučencev so mašna oblačila rdeče barve, simbol mučeništva iz ljubezni do Boga, do vere in tudi do svoje domovine. Veliko od teh, ki so bili umorjeni že med revolucijo ali bili vrnjeni iz Vetrinja v smrt ali bili ubiti v povojnih letih, jih je pokojni papež Janez Pavel II. v jubilejnem svetem letu 2000 proglasil kot pričevalce za vero v dvajsetem stoletju. To so žrtve nacizma, fašizma in komunizma. V Sloveniji jih je največ moralo umreti prav kot nedolžne žrtve protiverskega in nečloveškega komunizma.

Tudi za mnoge od naših domobrancev velja to, kar uči novi katekizem katoliške Cerkve. Mučeništvo je najvišje pričevanje za resničnost naše vere, prav do smrti. Mučenec pričuje za umrlega in vstalega Kristusa, ker je bil z njim že prej povezan po veri in ljubezni. Zato je zmožen sprejeti in pretrpeti smrt tudi v najhujšem trpljenju. Cerkev je z največjo skrbjo zbiral spomine na tiste, ki so šli do konca, da bi izpričali svojo vero. To so poročila o mučencih in sestavljajo arhive resnice, ki so napisani s krvavimi črkami. Tudi naši mučenci so s srčno krvjo zapisali v slovensko zemljo poročilo o svojem trpljenju in smrti. To je pravi arhiv naše polpretekle zgodovine. Iz tega arhiva, iz teh dejstev so črpali vsi, ki so skušali ohraniti spomin nanje v knjigah in revijah, v glasbi in umetnosti.

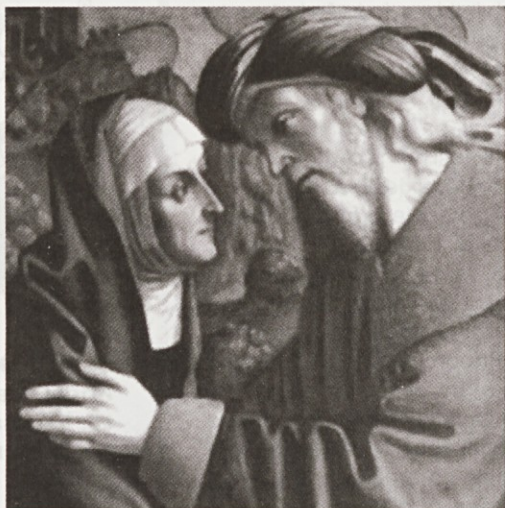
Prav je, da se jih spominjamo po šestdesetih letih. In vsa naslednja leta. Do kdaj?

Tako hudo trpljenje in tako junaško mučeništvo nimata meje v času. To bo za zmeraj ostalo zapisano v zgodovino slovenskega naroda. Imena krivcev bodo šla v pozabo, imena mučencev pa bodo za vedno pričala o njihovi junaški zvestobi Bogu in narodu do konca, prav do smrti.

JOAHIM IN ANA,

Marijini starši – ok. 70 pr. Kr.

26. julij

Po novem svetniškem koledarju, veljavnem od leta 1969, danes skupaj godujeta Marijina starša, oče Joahim in mati Ana. Poprej je bil današnji dan posvečen le spominu matere Ane, očeta Joahima smo se spominjali 16. avgusta, dan po prazniku Marijinega vnebovzetja. Z združitvijo obeh godov je bolj poudarjena zakonska zveza, iz katere je izšel edinstveni otrok - edino človeško bitje, ki je bilo že ob spočetju obvarovano madeža izvirnega greha.

Tako Joahim kakor Ana sta bila potomca kraljevega Davidovega rodu, iz katerega naj bi izšel obljubljeni Mesija. Ko sta se ta dva bogaboječa pravična človeka poročila, sta si silno želela otrok, kajti takrat je vsaka verna judovska žena živela v pričakovanju, da bo morebiti prav ona rodila obljubljenega Mesija. Pobožna zakonca sta vztrajala v zaupni molitvi in na stara leta sta le dobila tako zelenega otroka - hčerko Marijo - Mirjam.

Srečna starša Joahim in Ana sta hčerko imela pri sebi le tri leta, potem pa sta jo po zaobljubi izročila v varstvo in vzgojo duhovnikom. Ko so se vrata svetišča za njo zaprla, je padla zavesa nad njeno mater in očeta. Njuno zemeljsko življenje je bilo dopolnjeno.

Ime Ana v hebrejščini pomeni milost, ljubezen, milost. Poleg Marijine matere je ime Ana imelo več svetopisemskih žena, med katerimi je najbolj slavna mati starozaveznega preroka Samuela, o kateri beremo v prvem in drugem poglavju Prve Samuelove knjige. Obe Ani sta si bili podobni v tem, da sta otroka izmolili in ga že pred rojstvom posvetili Bogu. Nič čudnega torej, da so se k sveti Ani, Marijini materi, zatekale po pomoč matere in nerodovitne žene, ki so videle svoje najvišje dostojanstvo v materinstvu.

Joahima upodabljajo s košaro, v kateri sta dva go-

loba, ki ju je bil prinesel v sve-
tišče, in s palico. Časte ga kot
zavetnika zakoncev in mizarjev.
Ano pa umetniki najpogosteje
prikazujejo, kako hčerki Mariji
razlaga Sveto pismo. Mnogo
podob in kipov jo kaže kot sveto
Ano »Samotretjo«: v naročju veli-
ke svete Ane sedi manjša Marija,
v Marijinem naročju pa je mali
Jezus; ali pa sveta Ana stoji in v
eni roki nosi manjšo Marijo, v dru-
gi pa malega Jezusa. K sveti Ani
so se zatekale, kot že rečeno,
matere in nerodovitne žene ter
opravljale pobožnost devetih
prvih torkov po binkošti, ker
je bil torej sveti Ani posvečen
dan. Priporočajo se ji za srečno
poroko in skladen zakon, za
svojo zavetnico jo imajo matere
in vdove, žene se ji posebej pri-
poročajo za srečen porod in za
blagoslov otrok. Pri nas je bila
sveta Ana tudi priprošnjica za
srečno zadnjo uro, zato so ji
posvečali pokopališke cerkve
in kapele. Na Slovenskem je
sveti Ani posvečenih nad 70 žup-
nijskih cerkva in podružnic.

Ime Ana v raznih oblikah in raz-
ličicah je za imenom Marijo najbolj
pogosto žensko ime pri nas. Pred
dvajsetimi leti je bilo v Sloveniji sko-
raj 40.000 deklet in žena z imenom
Ana, druge znane oblike imena Ana
pa so: Anči, Ančica, Ančika, Ančka,
Ani, Anica, Anika, Anita, Anja, An-
kica, Anuša, Anuška, Anamarija, Nu-
ša, Nuška, Nana, Nančka, Nanica,
Nanika, Niča.

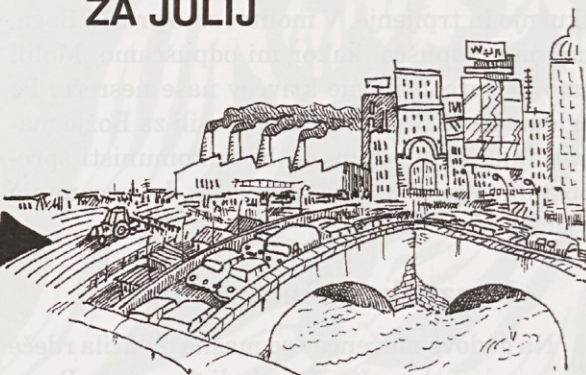
Silvester Čuk

KRATKE NOVICE

LJUBLJANA – Med skoraj dve-
ma milijonoma Slovencev se jih
kar 11.450 piše Novak, 10.258
pa Horvat. Po pogostosti sledijo
trije priimki (Kranjc, Kovačič in
Zupančič), ki se pojavijo več kot
pettisočkrat. Sicer pa imamo dr-
žavljeni Slovenije 81.235 različnih
priimkov in 38.111 različnih oseb-
nih imen. (Ave Maria)

Nameni Apostolata molitve

ZA JULIJ

SPLOŠNI: Da bi kristjani upoštevali občutljivost in potrebe vsakega človeka, ne da bi pri tem prikrivali temeljne zahteve evangeljskega sporočila.

V nekaterih delih Evrope je že potrebno prvo oznanjevanje evangelija. Število nekršče-
nih se namreč veča, bodisi zaradi priseljevanja pripadnikov drugih
verstev, bodisi zato, ker se otroci rojevajo v družinah, ki so izšle iz
krščanske tradicije, a so opustile versko prakso. Ta pojav je posledica
komunistične vladavine, po drugi strani pa tudi vedno bolj razširjene
verske brezbriznosti. Zato poleg nove evangelizacije stara celina
marsikje potrebuje prvo evangelizacijo, včasih tudi tistih, ki so bili
krščeni. Mnogim kristjanom manjka osnovnega znanja o veri. Živijo,
kot da Kristus ne bi obstojal. Morda ponavljajo neke kretnje ali
znamenja vere, manjka pa jim sprejemanje vsebine krščanskega
sporočila, zvestoba in predanost Jezusu kot osebi. Širijo se razne
oblike agnosticizma, praktičnega ateizma, imanentnega humanizma
in sekulariziranih interpretacij krščanstva, ki jih spremlja globoka
kriza vere in krščanske moralne prakse.

»Ali bo Sin človekov, ko pride, našel vero na zemlji?« (Lk 18,8). To vprašanje predstavlja
resen izziv, s katerim se danes sooča Cerkev. Ne gre toliko za
krščevanje novih spreobrnjenec, kot za to, da se tisti, ki so že kr-

ščeni, obrnejo h Kristusu in evangeliju. Oznanjevanje mora pou-
darjati zvestobo evangeliju in se osredotočiti na odnos do Jezu-
sa Kristusa kot Božjega Sina in Odrešenika, ki živi in deluje v
svoji Cerkvi. Predvsem pa je potrebno oznanjevati s pomočjo mo-
delov osebnega, družinskega in poklicnega življenja, ki bodo od-
sevali evangelij. Če bomo kristjani iz dneva v dan živeli svojo vero,
izžarevali veselje, upanje in ljubezen, potem bodo ljudje videli naša
dobra dela in slavili našega Očeta, ki je v nebesih. (Mt 5,16)

MISIJONSKI: Da bi vsak kristjan na svojem področju spreminjal družbo in razsvetljeval miselnost svojega okoliša z lučjo evangelija.

Sodelovanje vernih laikov v Cerkvi je nepogrešljivo. Po-
klicani so svetu pričevati, da krščanska vera vsebuje edini
popolni odgovor na vprašanja, ki jih življenje postavlja vsakemu po-
samezniku in vsaki družbi. Laiki imajo moč, da evangelij prodre v
življenje družin, v vrednotenje dela, v medije, vzgojo, šport, prosti
čas. Na krščanski način lahko spodbujajo ureditev socialnih raz-
mer.

Evropa je imela obilo moč in žena, ki so v preteklosti častno iz-
polnjevali nalogo služenja javni blaginji. Tudi danes ni malo takih.
Silno pomembno je vzpodbujati laike, da vsak po svojih sposobno-

ZAKRAMENT ZAKRAMENTOV

Kardinal CHRISTOPH SCHÖNBORN

stih vpliva na izgradnjo takšne evropske skupnosti, ki bo temeljila na čvrstih duhovnih krščanskih koreninah. Na to delo naj bi se za to primerni laiki pripravljali po posebnih programih; posvečali naj bi se študiju socialnega nauka Cerkve in poglobljali svoje duhovno krščansko življenje.

(Prirejeno po postsinodalni spodbudi Janeza Pavla II. »Cerkve v Evropi« - 29. marec 2003.)

N. G.

SLOVENSKI: Da bi se duhovniki in redovniki zavedali, kako njihov zgled mladega človeka lahko pritegne, da se odloči za duhovni poklic, ali pa ga tudi odbije.

Junij je mesec, ko naši škofje posvečujejo nove duhovnike. V juliju sledijo slovesnosti novih maš, pa tudi duhovniški jubileji: srebrni, zlati, biserni, morda še višji. Številke zadnjih let kažejo, da je teh jubilejev skoraj toliko ali celo več kot mašniških posvečenj. Spodbuda, naj se trudimo za povečanje števila novih poklicev.

Vsak duhovni poklic je splet naravnih in nadnaravnih dejavnikov. Nadnaravnih, ker je Bog tisti, ki kliče: »Niste vi mene izvolili, ampak sem jaz izvolil vas,« je rekel Jezus apostolom (Jn 15,16). Nihče ne more postati duhovnik, pa naj si še tako močno želi sam ali naj želijo drugi, če ni poklican od zgoraj ter če ni sprejet in posvečen po služabnikih Cerkve.

Bog pa se pri delitvi svojih milosti poslužuje tudi naravnih dejavnikov. Eden teh je okolje, ki poklicanega obdaja. Del tega okolja so ljudje, s katerimi živi, delež pri tem okolju, včasih manjši in včasih večji pa imajo tudi duhovniki in redovniki, s katerimi pride v stik. Če bo duhovnik ali redovnik živel iz vere v Kristusa, če bo ljubil Cerkev, če se bo daroval za ljudi, ki so mu poverjeni, smemo imeti utemeljeno upanje, da njegov zgled ne bo ostal neopažen. Molili bomo v ta namen.

p. Franc Cerar

pravega Boga in pravega človeka. »Vid in um ne izmodruje, živa vera potrjuje: nadnaravne so reči,« pravi himna 'Lauda Sion' sv. Tomaža glede na evharistijo.

V nekem drugem pomenu je ta (evharistija) skrivnost vere. Vse, kar Cerkev veruje in živi, obhaja v evharistiji. »Vsa odrešenjska zgodovina - Kristusov prihod na svet po učlovečenju (inkarnaciji), njegovo oznanjevanje, njegova življenjska daritev na križu za odpuščanje naših grehov, njegovo vstajenje in njegovo povišanje - je tako rekoč koncentrirana na oltarju, ponavzočena in učinkovita za moške in žene, ki skupaj in z vso Cerkvijo obhajajo evharistijo.« (J.-H. Nicolas v: H. Luthe, Christusbegegnung in den Sakramenten, 1982, str. 294)

Zato koncil imenuje evharistijo »vir in višek vsega krščanskega življenja« (KKC 1324). V njej se križata obe smeri krščanskega življenja, tista, ki 'se spušča' od Boga k človeku, in tista, ki 'se vzpenja' od človeka k Bogu.

Evharistija je najprej véliki Božji dar ljudem, dar Njegovega Sina: »Božji kruh je namreč tisti, ki prihaja iz nebes in daje svetu življenje ... Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes. Če kdo je od tega kruha, bo živel vekomaj. Kruh pa, ki ga bom dal jaz, je moje meso za življenje sveta« (Jn 6, 33.51; KKC 1336). Evharistija je 'vir in višek' vseh Božjih darov nam, ker 'obsega' Kristusa samega (KKC 1324), ki ga je Oče 'dal za nas vse' in v katerem nam 'podarja vse' (Rim 8, 32). Zato nam v evharistiji prihaja naproti Bog; On nam govori v svoji besedi, On nas spravlja s seboj po daritvi ljubezni, On nam podarja svoje življenje po 'kruhu življenja', On nas pošilja kot svoje poslance (KKC 1332).

Evharistija pa je tudi 'vir in višek' vsakega odgovora človeka Bogu. Evharistija je popolna molitev, ker ponavzočuje Jezusovo predanost svojemu Očetu; evharistija je popolna daritev, ker lahko v njej pridružimo svoje darove in sami sebe Kristusovi daritvi; evharistija je zakrament najtesnejše združitve človeka z Bogom (KKC 1325).

Iz Nedelje

Poklicanost: ne le stvar za specialiste

Poklican? Jaz vendar ne, jaz sem vendar čisto normalen človek!

»Tudi ti si poklican/a,« pravi pater Maureder. »Poklican? Jaz vendar ne! To je samo nekaj za pobožne duše, ki hočejo ubrati duhovno pot,« meni tukaj mlad mož. »Taka vprašanja si postavljajo samo mlajši, ki so še pred svojo življenjsko odločitvijo,« poudarja neka mati in pokaže na svojo družino. Ali kakor je nedavno poudaril v pogovoru neki delavec približno štiridesetih let: »Pater, jaz sem čisto normalen človek!« Kot da bi se ga tema poklicanosti potem ne tičila več.

Po Svetem pismu obstaja biti klican in biti poklican, ki se tiče vseh, četudi vsi tega ne živijo.

Poklican k življenju: biti človek

Študent teologije, ki mu zadnje mesece ni šlo posebno dobro, je menil na vprašanje, kaj si želi od Boga: »Da spet živim!«

Dober odgovor. Njegovo hrepenenje je gotovo tudi Božja želja.

Sveto pismo nam pravi, da Bog želi, da ne bi zgolj vegetirali ali se borili za preživetje, temveč da bi našli polno življenje (Jn 10,10). Samega sebe ali druge neprimerno prikrojevati, biti strahopetec, ki ni kos resničnosti, ali biti negiben v lastni polžji hišici, ne ustreza Božji volji s človekom.

Jezusovo sporočilo je sporočilo življenja. To je temeljna poklicanost slehernega človeka, kateri pa lahko svobodno reče da ali ne.

PRIDI, HODI ZA MENOJ

On je soodgovoren, da njegovo življenje uspe, da postane poln in vesel človek, kakor ga je zamislil Bog kot svojo podobo.

Poklican k prijateljstvu: biti kristjan

Pri velikem poklicanju dvanajsterih (Mr 3,13-15) pokliče Jezus učence k sebi. Trikrat je poudarjen »biti z njim«. Tudi pri Janezu povabi Jezus učence najprej k sebi (Jn 1,35).

Ignacij Lojolski priporoča, da prosimo za »notranje spoznanje Gospoda, da bi ga bolj ljubili in hodili za njim«. To spoznanje srca raste v gojitvi prijateljstva: v molitvi, v poslušanju njegovega oznanila, v izpolnjevanju njegove volje, v deljenju vere z drugimi, ker nam Jezus prihaja naproti v bližnjem.

K temu prijateljstvu so poklicani vsi kristjani, to prijateljstvo je »bistvena točka« krščanskega rodovitnega življenja: »Kajti brez mene ne morete storiti ničesar« (Jn 15,5).

Poslan v svet: biti priča

Če ljudje v celoti sprejemajo svoje življenje in ga hvaležno oblikujejo, če so kristjani poleg tega odkrili osebno prijateljstvo z Jezusom Kristusom, potem lahko rečem, da tega daru ne morejo več obdržati samo zase. »Ne moreva, da ne bi govorila o tem, kar sva videla in slišala« (Apd 4,20).

Pričevati o Božji ljubezni, to je mogoče v vsaki življenjski obliki in življenjski nalogi. Prepričan sem, da je vsak kristjan nenadomestljivo Božje sporočilo in ima nekaj čisto osebnega, kar lahko da svetu. Pri tem pa Bog pri mnogih dobrih možnostih nikoli ne preneha srce nagibati k vedno

večji predanosti njemu in ljudem.

Kot poklicani/a v krščanskem smislu živi, kdor oblikuje svoj vsakdanjik v prijateljstvu s Kristusom in svoje življenje v tem svetu razume kot velikodušen odgovor na Božjo ljubezen.

**Naj vemo ali ne –
klicani smo, poklicani.**

**Naj čutimo ali ne –
smemo zaupati in upati.**

**Naj verujemo ali ne –
ljubljeni smo
in smemo ljubiti z vso močjo.**

Bruno Stephan Scherer
Iz Nedelje

KRATKE NOVICE

JERUZALEM – Izraelski arheologi so odkopali ostanke svetopisemske vasi Kana v Galileji na severu Izraela, kjer je Jezus storil svoj prvi čudež. Našli so kamnite peči, posodje in korito, ki je služilo za ritualne kopeli. Lokacija se nahaja zahodno od arabske vasi Kafr Kanna, kjer živijo kristjani in muslimani, približno osem kilometrov od Nazareta. (*Ave Maria*)

MOSKVA – Spodnji dom ruskega parlamenta je 24. decembra 2004 dokončno ukinil nekoč največji sovjetski praznik ob dnevu oktobrskе revolucije, ki so ga praznovali 7. novembra. Poleg tega je duma ukinila dan ustave Ruske federacije, 12. december, ki ga Rusi nikoli niso zares sprejeli kot praznik. Poslanci so sicer ukinili več praznikov, za katere so menili, da gre za praznike zastarele politične ideologije. (*Ave Maria*)

SUŽNJI

MICHEL QUOIST – Prevedla METKA MIZERIT

Delo ni kazen za greh, ampak čast, ki jo je Bog podaril ljudem. Oče ni hotel sam dokončati svojega stvariteljskega dela. Povabil je svoje stvari, da bi sodelovale z Njim. Razen tega je delo služenje, ki si ga ljudje posodimo med seboj. Čeprav je zaradi greha postalo težko, ni izgubilo svojega dostojanstva. Po delu zemlja rodi in da svoj sad. Vendar se vedno najdejo lakomni ljudje, ki se borijo in si hočejo vse prilastiti. Delavnica sveta se je pogosto spremenila v koncentracijsko taborišče, kjer izkoriščevalci vodijo prisilno delo drugih. Veliko bi morali ljubiti, da bi se otresli tega suženjstva. Ne s sovraštvom, ampak z ljubeznijo.

Zdaj pa, vi bogatini, razjokajte se in tarnajte nad stiskami, ki pridejo nad vas... Glejte, plačilo, ki ste ga utrgovali žanjcem na svojih poljih, vpitje in klici žanjcev so prišli do ušes Gospoda... Pravičnega ste obsodili in ubili, ne upira se vam več (Jak. 5, 1-6).

Zakaj stvarstvo naprestano hrepeni po razodetju božjih sinov... v upanju, da se bo tudi stvarstvo iz suženjstva razpadljivosti rešilo v svobodo poveljanih božjih otrok. Saj vemo, da celotno stvarstvo vse do zdaj skupno vzdihuje in trpi porodne bolečine (Rim. 8, 19-22).

Gospod, še danes so na svetu sužnji in nocoj hočem moliti zanje. Nekdo bo moral biti sprejet na delo, kot kvalificiran delavec; po telefonu so slišali glas: »Pazite, na prejšnjem delu je bil kolovodja.« Suženj je ostal brez dela in je moral na Karitas po krožnik juhe. Usmili se ga, Gospod. V delavnici so naročili: od ponedeljka dalje bomo začeli delati

ob šestih. Sužnja je morala vstati ob petih, da je odnesla dojenčka k svoji mami.

Usmili se je, o Gospod.

»Če vas še enkrat dobim, da klepetate, vas bom poslal...«, je zakričal gospodar. Sužnja si je grizla ustnice in utihnila.

Usmili se je, Gospod.

Delovodja je rekel: »Plačali vam bomo tri ure manj, da bomo nadomestili včerajšnjo okvaro.« Od sramote in jeze se je sužnja zavrtelo, vendar je sklonil glavo, ne da bi se upiral, ker ima doma otroke.

Usmili se ga, Gospod.

»Danes boš pazila na štiri tkalne stroje«, je ukazal šef delavnice.

Sužnja je delala še hitreje, da bi dohajala stroj.

Usmili se je, Gospod.

Gospodje so imeli obiske, kakor vsak teden. Ker sužnja spi v salonu, je morala čakati do treh zjutraj, da so odšli povabljeni.

Usmili se je, Gospod.

Poglejte, kako so sebični ljudje spravili svoje brate v sužnost.

Gospod, Ti tega nisi hotel, ko si nas ene in druge povabil na delo, da dovršimo tvoje stvarstvo.

Hotel si, da bi bila vsa zemlja velika delavnica, kjer bi najmanjša človekova kretnja služila skupnemu delu.

Zamislil si si, da bi bili vsi ljudje združeni, kakor celice v telesu; posejana polja, kadeče se tovarne, uradi, delavnice; domačnost hiš, kjer matere pripravljajo kosilo in globine zemlje, kjer kopljejo rudarji; laboratoriji znanstvenikov in umetnikova delavnica.

Tu si hotel zrele ljudi, poveljane v delu, ponosne na to zemljo, ki so ji oni spremenili obličje, opremili, dokončali in darovali Očetu s Teboj in v Tebi, prelepi sad njihovega dela.

Pokvarili smo človekovo delo, ponižali skrivnost stvarstva.

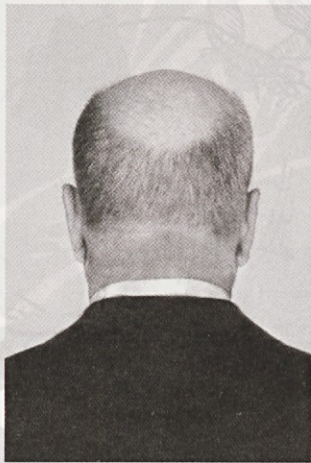

To noč, Gospod, Ti poklanjam krik upora vseh ljudi, sužnjev svojega dela; poklanjam Ti ponižanje in žalost vsakega, borbo vseh. Poklanjam Ti vse, ki se zatekajo k Tebi, ki so jetniki, ranjeni, pobiti; Vso vojsko delavcev, ki se v bolečini borijo, da bi bili njihovi bratje svobodni. Gospod, razsvetli jih s svojo lučjo: da bodo v svojih težavah vedeli, kam gredo; da bodo v borbi pravični, da bodo junaški v predaji in predvsem, da bodo prepričani, da boljši svet, ki jih skrbi, bolj kot druge, vse skrbi Tvojega Očeta. Daj, očisti jim srca, da se bodo borili z ljubeznijo; da bodo svobodni, ob koncu časov lahko poklonili Očetu paradiž, ki so ga s Teboj zgradili s svojimi rokami.

PLEŠA

Bog je mislil na nas od začetka vekov in njegova ustvarjalna Ljubezen mu ni niti za trenutek dovolila, da bi odvrnil svojo pozornost od nas. V osebi naših bratov moramo najti in spoštovati božjo zamisel o njih. Vedno moramo biti pozorni, kako je vedno pozoren Veliki Pozorni.

Zakaj po njem je bilo ustvarjeno vse, kar je v nebesih in kar je na zemlji, vidne in nevidne stvari... Vse je bilo ustvarjeno po njem in zanj.

*On je obstajal pred vsemi stvarmi
in v njem je utemeljeno vse (Kol.
I. 16 – 17).*

*Toda še las vam ne bo padel z
glave (Lk 21. 18).*

*Ali ne prodajajo pet vrabcev za
majhen denar? In vendar Bog
na nobenega od njih ne pozabi.
Vam pa so celo vsi lasje na glavi
preštet. Ne bojte se! Več ko veliko
vrabcev ste vredni vi.*

Eno uro sem jo imel pred očmi,
ves čas, ko je trajalo predavanje.
Gospod, ta glava je bila lepa,
čista, svetlikajoča se, obkrožena z
vencem srebrnih las,
urejenih in strogo počesanih do
črte.

Predavanje je bilo dolgočasno;
Imel sem čas za razmišljanje.
Gospod, mislil sem, da Ti dobro
poznaš to plešasto glavo,
že več let niti za trenutek ne
odmakneš pogleda od nje.
Vsak dan dovoliš materi naravi,
da vzame nekaj las na polju, ki se
redči.

V Evangeliju si rekel: »Niti las ne
pade z vaše glave brez mojega
dovoljenja.«

Res je, Gospod, da vedno misliš na
nas,
še preden smo mi obstajali,
še preden je svet obstajal.
Ti sanjaš o meni,
misliš name,
me ljubiš.
Res je, da me je ustvarila tvoja

ljubezen,
enkratnega, ne v seriji,
umetnina sem, ne člen v verigi,
prvi in zadnji,
nepogrešljiv za človeštvo.

Resnica je, Gospod, da si dal
mojemu življenju posebno
službo,
da imaš večni načrt samo zame;
čudovit načrt, ki ga nosiš v
svojem srcu, kakor dobri oče,
ki si zamisli do najmanjše
potankosti življenje otroka
svojih sanj.

Resnica je, da me neprestano
vodiš, da bi ta načrt uresničil.
Ti si luč mojih oči in moč moje
duše.

Žalosten si, kadar zaidem s poti
in hitiš, da me dvigneš, če se
spotaknem in padem.
Gospod, ti si naredil te glave
plešaste, in predvsem si naredil
življenje lepo.

Ti božja Pozornost,
Ti božje Potrpljenje,
Ti božja Navzočnost;
daj, da nikoli ne pozabim na
tvojo Prisotnost.

Ne prosim te blagoslova za to,
kar sem odločil sam,
Prosim te, da mi daš milost
odkriti to, kar si zame sanjal Ti.

Gospod, daj mi milost, da bom
pozoren do drugih,
kakor si Ti pozoren do nas.
Daj, da na kolenih častim v
njih skrivnost tvoje ustvarjalne
Ljubezni;

naj hodijo po poti, ki si jo Ti
začrtal, ne da bi jih jaz hotel
napotiti na svojo.

Naj spoznam, da so
nenadomestljivi na svetu in,
da ne bi mogel pogrešati
najmanjšega med njimi.
Naj se nikoli ne naveličam
gledati jih in se obogatiti z
zakladi, ki si jim jih Ti zaupal.
Pomagaj mi, da Te bom slavil na
njihovi poti,
da Te bom našel v njihovem
življenju,
da tudi las ne pade z njihove
glave,
da ne bi bil jaz – tako kot Ti
– pozoren do njih.

KRISTJAN DANES

LJUDMILA NOVAK

Nastop na desetletnici društva SKI

(slovenskih katoliških izobražencev)

»**B**og je ustvaril človeka po
svoji podobi,« beremo v
Svetem pismu. Če izha-
jamo iz tega prepričanja in iz njega
tudi živimo, potem mora biti naše
ravnanje podobno ravnanju Boga.
**In ker Bog Stvarnik ljubi vsa-
kega človeka kot svojega sina,
tudi naše ravnanje in naša lju-
bezen ne smeta biti izključ-
joča. Vsak človek je tempelj
Sv. Duha, če to hoče priznati
ali ne.** Postavlja se samo vpraša-
nje, ali se tega zavedamo in to
dejstvo hočemo sprejeti ali pa se
obnašamo tako, kot da je Bog v
posesti nas kristjanov in ga lahko
samo mi uporabljamo po potrebi.

**Velikokrat so nas že pre-
pričevali in nas še hočejo pre-
pričati, da je Bog za v cerkev,
da je Cerkev ločena od države,
zato se v politiki ne sme govo-
riti o Bogu.**

**Potem pa se vprašajmo, kaj
pa je sploh politika? - Zame je
politika delo za skupno dobro.**
To pomeni, da kristjan, ki se ukva-
rja s politiko, želi delati za skup-
no dobro na podlagi vrednot, ki
izhajajo iz naše vere. Skupno do-
bro niso samo nove avtoceste, šole,
tovarne ipd., ampak tudi pogoji za

življenje, v katerih se lahko človek v največji meri uresničuje kot človek. Poročila o terorističnih napadih, umorih, tatvinah so postala naš vsakdanjik in se počasi navajamo na to, da to pač tako je in da ne moremo ničesar storiti, da bi se to spremenilo. Prepričana sem, da do tega prihaja zato, ker je človek pozabil na vrednote, kot so spoštovanje drugega, solidarnost, pravica do svobode, skratka, ljubezen do drugega. Lahko še tako izpopolnimo tehniko za varovanje pred teroristi in drugimi zločini, tega ne bomo mogli preprečiti, če ne bo svet začel svojih sil usmerjati v to, da bo več naredil za vzgojo človeka.

Zato sem čedalje bolj prepričana, da je Kristusov nauk najnaprednejši nauk že dve tisočletji in tudi najbolj napreden za današnji čas in še kako pomemben za obstoj naše civilizacije in človeka nasploh.

Na žalost tudi mi kristjani največkrat nismo v to prepričani in skrivamo svojo vero za domače ali cerkvene zidove, ker so nas tako naučili. Žalostno je, da samo stokamo, kako nas komunisti in liberalci zapostavljajo in onemogočajo, hkrati pa storimo zelo malo, da bi to razmerje sil spremenili.

Iz lastne izkušnje vem, kako pri nas mnogi mislijo, da se ne sme javno govoriti o veri, ker je država ločena od Cerkve. Ko sem na taboru Nove Slovenije pred evropskimi volitvami na predstavitvi morala svoj volilni program strniti v dva stavka, se mi je izkristalizirala samo ena misel: **»Če hočemo, da se bo Evropska skupnost obdržala in uspevala, mora biti naša pot, smer in cilj Kristus. Samo tako bomo lahko obdržali skupnost. In iz tega prepričanja je izhajal tudi začetnik gibanja za združitev Evrope francoski zunanji minister Robert Schuman.«**

Zanimivo, kakšni so bili odzivi na moje besede. Po srečanju sem dobila kar nekaj telefonskih klicev, ko so se mi ljudje zahvaljevali, da sem upala javno pred večtisočglavo množico in pred televizijskimi kamerami to izreči. Sama sem bila začudena nad tem, da je v ljudeh še vedno strah in se bojijo javno govoriti o veri. Zakaj pa v podnaslovu naše stranke piše, da smo krščansko ljudska stranka? Ali je to samo privesek za vsak slučaj? Še bolj pa sem bila presenečena, ko mi je na dan volitev po proslavljanju zmage diplomirani teolog rekel: Veš, zadnjič na taboru pa so se ljudje kar zgražali, ko si omenila Kristusa. Klicali so me duhovniki in mi rekli, naj te opozorim, da tega ne smeš več javno govoriti, ker je Cerkev ločena od države. Predlagal mi je še, da mi lahko priskrbi nekaj knjig, kako se mora kristjan obnašati v politiki.

Bila sem šokirana, pa ne zaradi kritike, saj se iz nje lahko mnogo naučimo in je lahko vsakemu govorncu v veliko pomoč, pač pa ob spoznanju, kaj je iz naše družbe naredila preteklost. Zahvalila sem se za nasvet, čeprav sem še vedno prepričana in sem čedalje bolj prepričana, da je krščanska misel najnaprednejša misel za vse čase in tudi za današnji čas. Nikoli pa nisem trdila, da smo kristjani več vredni od drugih, ki se prav tako trudijo živeti po

teh vrednotah, ne da bi se pri tem sklicevali na svojo vero. Vera je milost, ki je nekomu dana ali pa jo je po težkih mukah, vzponih in padcih pridobil.

Politika pa je delo za skupnost, zato je še kako pomembno, da se to delo napaja ob pravem viru, saj hitro prihajajo skušnjave, da bi se obračali enkrat v eno smer, drugič spet v drugo.

Iz glasila Zrno - Ski

Trije predlogi za srečo

1 Sprejeti sebe. Pomembno je sprejeti sebe z vsemi svojimi danostmi vred, vzljubiti sebe. Zakaj se ne bi veselil sebe kot najboljšega daru, ki nam ga je Bog podaril? *»Bog ljubi to, kar je v nas položil,«* pravi sv. Terezija iz Lisieuxa. In dodaja: *»Kar smo, je skrivnost, je skrivnost ljubezni.«* Soočenje z lastnimi pomanjkljivostmi in ranljivostmi naj nas ne hromi; če to plat sebe priznamo in sprejmemo, je to korak k osvoboditvi. *»Potrpežljivo moramo prenašati nevihte, nič hudega, če smo malo mokri,«* še pravi sv. Terezija.

2 (Za)upanje – Nikoli ne izgubimo izpred oči, da je Bog vedno na delu v našem življenju in življenju drugih. Tudi takrat, ko spimo! On se nikoli ne utruji. Skrbel bo zame tudi v prihodnosti. V tem upanju in zaupanju sem lahko miren celo v težkih trenutkih. Lahko se torej odločim, da bom ne glede na okoliščine zaupal v božje delovanje in se mu zanj zahvaljeval.

3 Nezadovoljstvo ali upanje – Pogosto nam je lažje godrnjati, biti nezadovoljen in kritizirati kot videti dobre stvari, se jih veseliti ali iti preko pomanjkljivosti, ki jih najdemo povsod, pri drugih ali pri sebi. Veliko mladih doživlja težave, ker jih obdajajo ljudje, ki razvrednotijo pomen dobrih stvari in vse gledajo črno. Veliko svojih moči – in sreče – lahko zapravimo s tem, da se ustavimo ob slabem, namesto da bi gledali to, kar je dobro.

Vprašujete ODGOVARJAMO

LOJZE KUKOVICA

1 - Ni dolgo od tega, kar se je raznesla novica, da so neko žensko, Terri Schiavo, ki je bila že leta v komi (globoki nezavesti) in je živela le še vegetativno življenje, prenehali umetno hraniti in dajati tekočino, tako da je po nekaj dneh od lakote in žeje umrla. Njeni starši da so pred raznimi sodišči vse poskusili, da bi se to ne zgodilo, a brez uspeha. Zadnje prizivno sodišče je pristalo na zahtevo njenega moža, da se jo pusti umreti. Kaj pravi krščanska morala k temu?

Mnogo ustanov je to dejanje obsodilo. Da je to storila Cerkev in z njo vse katoliško javno mnenje, je razumljivo. Tisti, ki zagovarjajo splav, pa logično niso mogli biti proti, kajti če zagovarjajo pravico nosečih žensk

do umora lastnih otrok, ne morejo nasprotovati evtanaziji enega neozdravljivo bolnega človeka.

Krščanska morala odgovarja popolnoma jasno: tu je šlo za pravi umor človeka, za evtanazijo. Umori se namreč človeka tudi tako, da se mu odtegne za življenje nujno potrebna hrana in tekočina, kar se je zgodilo v tem primeru. Cerkev uči, da je to najmanj, kar je treba vsakemu bolniku, naj je še pri zavesti ali pa ne več, nuditi do naravnega konca njegovega življenja. Gre namreč za dve najbolj potrebni in redni sredstvi za ohranjanje življenja, do katerih ima zatorej vsakdo pravico. So to redna sredstva, ker niso ne draga ne bolniku nadležna.

Ta tragičen primer nam pa nudi priložnost, da se pove nekaj več o tem, kaj smo po krščanski morali dolžni in česa nismo dolžni zlasti težko bolnim bolnikom, ki nimajo praktično nobenega upanja več na ozdravljenje, pa naj so še pri zavesti ali pa ne več. To so tako imenovani »terminalni bolniki«. Ker pa gre pri tej stvari za zelo delikatno in istočasno praktično vprašanje, s katerim se lahko vsakdo od nas v življenju sreča, bo večina tega, kar se bo tu povedalo, vzeto dobesedno iz Vatikanskega dokumenta z naslovom: »Pismo zdravstvenemu osebju« (Carta a los Agentes de salud), iz leta 1995.

Med drugim dokument pravi sledeče: »Sodobna zdravniška znanost ima sredstva, s katerimi more umetno zavlačevati smrt, ne da bi bolnik od teh imel

kakšno resnično korist. Vzdržuje se ga pri življenju ali pa se zdravniški znanosti posreči za nekaj časa bolniku podaljšati življenje za ceno nadaljnjega in težkega trpljenja. Ta način postopanja je dobil ime »terapevtska trdovratnost« (obstinación terapéutica), ki obstaja v uporabi za bolnika posebno izčrpanih in težkih sredstev, s čimer se ga dejansko obsodi na umetno podaljševanje smrtnega boja. Takšno postopanje je nasprotno bolnikovemu dostojanstvu in hkrati tudi protimoralni dolžnosti sprejeti smrt in pustiti, da ta končno doseže svoj naravni konec. Smrt je pač neizogibno dejstvo človeškega življenja in se ga zato ne sme umetno odpraviti z vsemi razpoložljivimi sredstvi«.

Omenjeni cerkveni dokument še nadalje pojasnjuje, kako ravnati z bolniki, pri katerih ni nobenega upravičenega upanja več, da bi se njihovo težko stanje zboljšalo. »Spričo skorajšnje in kljub uporabi razpoložljivih sredstev neizogibne smrti, se je v vesti dovoljeno odpovedati nadaljnjemu zdravljenju, ker bi to prineslo le neko dvomno in mučno podaljšanje življenja. Seveda se pa takšnemu bolniku ne sme odreči normalno zdravljenje, kot se nudi bolnikom v podobnih primerih. Iz tega razloga nima zdravnik nobenega razloga, da bi imel pomisleke vesti in bi se bal, da ni nudil pomoči osebi v nevarnosti. Dajanje hrane in tekočine, tudi kadar jih je treba bolniku nuditi na umeten način, je pa del normalnega zdravljenja, zato ju je treba bolniku nuditi do konca, razen, kadar bi mu to bilo zelo nadležno. Če bi se mu to ne nudilo, bi šlo dejansko za pravo evtanazijo.« In prav to zadnje se je naredilo s Terri Schiavo.

Cerkveni dokument dá na koncu še nekaj napotkov za zdravnike. »V takih primerih - pravi dokument - ne gre za to, da bi zdravnik odločal o življenju in smrti bolnika. Zdravnikova dolžnost je le, da je in ostane zdravnik, kar pomeni, da se vpraša in da odloči po svojem znanju in svoji vesti, kaj storiti za bolnikovo ozdravljenje in da potem tako tudi ravna. A pri tem mora spoštovati pravico bolnika do življenja in smrti. Ta odgovornost od zdravnika ne zahteva, da bi vedno segal po kakršnem koli sredstvu. Lahko se nekaterim celo odpove iz spoštovanja do odločitve bolnika, kadar namreč ta noče uporabiti določenih sredstev.«

To so le nekatera najvažnejša načela, po katerih se je treba ravnati v podobnih primerih. S temi pa ne bodo rešeni vsi morebitni dvomi v konkretnih primerih. Zato bo vsaj včasih potrebno, da sorodniki takšnih bolnikov, o katerih je tu govora, prosijo za svet zlasti zdravnika, pa morda tudi kakšnega duhovnika.

2 - Zadnje čase se je tudi v Argentini začelo govoriti o praznovanju 'Halloween-a'. Ali bi mi lahko kaj povedali o tem?

Halloween je neke vrste praznik, pri katerem se mešajo poganske in krščanske prvine. Meša se tudi češčenje svetnikov in spomin mrtvih. Začetki tega praznika, če ga smemo tako imenovati, segajo vsaj v 6. stoletje pred Kristusom, ko so Kelti 31.

oktobra praznovali novo leto. Mislili so, da se tedaj vračajo na zemljo mrtvi in so zato v znak veselja zažigali velike krese, združene z velikimi pojedinami. Ta stara vera je pozneje prišla v ZDA, kjer je polagoma postala del njihove folklore. Od tod običaj, da se 31. oktobra v anglosahonskih deželah na predvečer tega dneva obhaja praznik Vseh svetnikov z mnogimi elementi, ki so najprej spominjali na mrtve, s prihodom krščanstva pa na verne duše v vicah, medtem ko je sedaj ta praznik neka čudna mešanica vseh mogočih verovanj, na primer, vere v coprnice, v duhove in podobno.

Buča, ki se zdi, da je najbolj uporabljen simbol Halloween-a, je bila privzeta šele pozneje in ima svoj izvor v skandinavskih deželah. Halloween pomeni dobesedno Predvečer Vseh svetih (All hallow's eve) in se nanaša na neko staro anglosahonsko legendo, ki povsod rada vidi čarovnice in prikazni. Danes je to le še stvar folklore, ki obstaja v tem, da se otroci našemijo in hodijo od hiše do hiše (s svečo v votli buči, ki ji dajo obliko mrtvaške lobanje). Ko jim ljudje odpro vrata, zavpijejo: šala ali pa dарило («trick or treat»), s čimer hočejo reči, da se bodo nekoliko ponorčevali z osebo, če jim ta ne da darila v obliki slaščice ali pa denarja. Neka stara irska legenda ve povedati, da je v noči Vseh svetih nek Jack O'Lantern povabil v svojo hišo hudobnega duha na kozarec vina in se izdajal za dobrega kristjana. Ker pa je bil v resnici razuzdan človek, je za kazen končal v peklju.

V zadnjih letih se je Halloween začel širiti tudi med evropsko in južnoameriško mladino. V vseh teh in podobnih praznovanjih in spominih nezavestno naprej živi želja, kako pregnati misel na smrt in strah, ki ga ta povroča v ljudeh. Starodavna vera v povračanje mrtvih na zemljo se je danes sprevrnila v strah pred prikaznimi ali vampirji. Tudi nekateri moderni filmi so popularizirali ta verovanje.

Krščansko izročilo, kako se spominjati mrtvih, pa dolgujemo sv. Odilu, benediktinskemu menihu, ki je okoli leta 1000 za svoj samostan v Franciji uvedel praznik Vernih duš. Na ta način je sv. Odilo hotel vzpodbuditi svoje menihe, da naj se na ta dan posebej spominjo tistih vernikov, ki so pred njimi odšli v večnost. Ta navada se je potem začela širiti po vsej Cerkvi v obliki praznika Vernih duš, ki je še danes v navadi v vsej Cerkvi.

ALI SO TUDI OTROCI V VICAH?

Prevedel in priredil STANE SNOJ (6)

Sestra Emmanuel je stavila Mariji Simma naslednje vprašanje:

Če kdo na duši in na telesu tako hudo trpi, da mu že ni več živeti in bi raje umrl, kaj mu je storiti?

To se dogaja zelo pogosto. Jaz bi rekla: »Moj Bog, to trpljenje lahko darujem za rešitev duš.« In Gospod mi bo dal vero in moč. Žal danes že nihče ne spregovori kaj takega. Z darovanjem svojega trpljenja si duša zasluži veliko blaženost in srečo v nebesih. Tam je na tisoče različnih stopenj sreče. Vsakdo je popolnoma srečen, toliko, kolikor sreče more sprejeti. Doseže vse, po čemer je stremel, in ve, da več ne zasluži.

Ali so te, Marija, kdaj obiskale duše oseb drugih ver, npr. judovske?

Da, in so srečni. Vsak, ki živi po svoji veri, je srečen. Toda katoliška vera, če jo živimo zares, nam prinese največ zasluženja za nebesa.

Ali je katera vera slaba za duše?

Ne, toda je toliko ver na zemlji... Pravoslavni in protestanti so najbližji. Mnogi od njih vključno molijo rožni venec. Sekte so pa slabe. Treba je vse storiti in pomagati tistim, ki so v njih, da gredo ven.

Ali so tudi duhovniki v vicah? (Marija obrne oči navzgor, kot bi hotela reči: ubožica!)

Da, mnogo jih je. Zato, ker niso gojili dolžnega spoštovanja do evharistije in so povzročali veri vsestransko škodo. Pogosto so v vicah, ker so zanemarjali molitev in si zato oslabili svojo vero. Toda mnogi duhovniki pa gredo naravnost v nebesa!

Kaj bi svetovala duhovniku, ki hoče zares živeti po srcu Jezusovem?

Priporočila bi mu, naj mnogo moli k Svetemu Duhu in naj vsak dan moli rožni venec.

**Marija, ali so otroci tudi v vica-
cah?**

Da, toda vice zanje niso ne tako dolge ne tako boleče, ker še nimajo dovolj razsodnosti.

Menda so te nekateri otroci obiskali; povedala si mi zgodbo tiste štiriletnice punčke, najmlajše od vseh. Povej mi, zakaj je bila v vicih?

Njeni starši so ji dali punčko za božično darilo, pa tudi njena sestra-dvojčica je dobila svojo, enako.

Kmalu se je njena igrača polomila. Takrat jo je pa naskrivaj zamenjala za tisto, ki je dobila sestra, čeprav se je zavedala, da je bila krivična in da je povzročila veliko bolečino svoji sestrici. Zato je revica morala iti v vico.

Otroci imajo pogosto bolj občutljivo vest kot odrasli. Pri otrokih je potrebno predvsem iztrebljati laž.

Kako naj starši pomagajo formirati vest svojim otrokom?

Najprej z dobrim zgledom. To je najvažnejše. Nato s pomočjo molitve. Starši morajo blagoslovljati svoje otroke in jih dobro poučiti o božjih stvareh.

Ali so vas kdaj obiskale duše pokvarjencev? Na primer na polju spolnosti?

Da. Niso pogubljeni, toda morajo veliko trpeti, preden so očiščeni. Homoseksualnost prihaja namreč od hudiča.

Kaj bi svetovali ljudem, ki so obremenjeni s homoseksualnostjo ali če so nagnjeni k njej?

Naj goreče molijo in prosijo moč, da se tega znebijo. Naj molijo predvsem k nadangelu Mihaelu; on je prvoborec proti hudiču.

Kakšno zadržanje našega srca more za večno pogubiti našo dušo, da gremo v pekel?

Kadar duša noče iti k Bogu, kadar pravi: »Nočem.«

Nato sestra Emmanuel pove svoj komentar.

O tej temi sem imela priložnost

vprašati Vicko, eno od vidkinj, ki je videla pekel. Rekla mi je, da gredo v pekel samo tisti, ki se svobodno odločijo iti tja. Bog ne pošlje nobenega v pekel, obratno, on je Odrešenik in prosi dušo, naj se posluži Božjega usmiljenja. Kdor greši proti Svetemu Duhu, o čemer govori Jezus, da ne dobi odpuščanja, obstaja v popolni in zavestni zavrnitvi Božjega usmiljenja. Janez Pavel II. to dobro razlaga v svoji okrožnici o Božjem usmiljenju.

Kot že rečeno, z molitvijo moremo veliko storiti za duše, ki so v nevarnosti, da se pogubijo.

Marija, ali imate morda kakšno zgodbo, da z njo pokažete, kako uspešna je molitev za duše?

Da. Nekoč sem potovala z vlakom in v mojem kupeju je bil človek, ki je neprestano 'odrihal' po Cerkvi, po duhovnikih, proti Bogu. Rekla sem mu: »Slišite, vi nimate pravice govoriti tako, to ni prav!« S temi besedami sem ga šele razjarila! Pozneje, ko je šel z vlaka, sem prosila Boga: »Gospod, ne dovoli, da se pogubi ta duša!«

Pretekla so leta in duša tega človeka me je obiskala. Rekel mi je, da je bil že na tem, da gre v pekel, a da se je rešil samo zaradi pobožnega vzdih, ki sem ga zašepetala ob tisti priložnosti.

Res je nekaj čudovitega, ko ena sama misel ali samo srčna želja ali preprosta molitev za nekoga doseže, da se reši pekla. Tja pa vodi pot, če Bogu odgovorimo z »ne« iz ošabnosti in zakrknjenosti. Naše molitve morejo namreč vzbuditi v umirajočem dejanje ponižnosti. En sam trenutek ponižnosti, še tako kratek, pa lahko odvrne od pekla.

Toda Marija, kako je ob smrtni uri sploh mogoče Bogu reči »ne«?

Neki mož mi je rekel nekoč, da ga nebesa sploh ne zanimajo, ker Bog dopušča krivice. Odgovorila sem mu, da so ljudje tisti, ki jih dopuščajo, ne Bog... Toda on je mirno nadaljeval: »Upam, da se po smrti ne bom srečal z Bogom, če ne, ga s sekiro ubijem.«

Bil je čisto slep iz sovraštva do Boga, ki pač vsakemu človeku omogoča svobodno odločanje.

Bog daje sleherni osebi v teku življenja in tudi ob smrtni uri dovolj milosti, da se spreobrne, in to celo v primeru zavoženega življenja. Če kdo iskreno prosi odpuščanje, se lahko reši.

Neka duša mi je povedala: »Ker nisem upošteval prometnih predpisov, sem se ubil ob padcu, ko sem se vozil z motorjem po Dunaju.« Vprašala sem ga: »Ali si bil pripravljen na večnost?« »Nisem bil pripravljen,« je odgovoril, »toda Bog daje dve ali tri minute tudi tistim, ki grešijo s predrznostjo in nadutostjo, da se lahko spreobrnejo. Samo tisti, ki to zavrne, se pogubi.«

Duša je nadaljevala s svojim zanimivim in poučnim pripovedovanjem: »Kadar kdo umre v prometni nesreči, ljudje pravijo, da je prišla pač njegova ura. A to sploh ni res. To lahko rečemo samo takrat, kadar človek ne umre po svoji krivdi. Po božjem načrtu bi jaz lahko živel še trideset let; šele takrat bi se izteklo vse moje življenje.« Človek nima pravice izpostavljati v nevarnost svojega življenja, razen v nujnem primeru.

Duša nekega zdravnika je prišla nekoč objokovat svoje trpljenje zaradi injekcij, s katerimi je ta krajšal življenje pacientom, da ne bi več trpeli. Rekla je, da ima trpljenje, če ga potrpežljivo prenašamo, neskončno vrednost za dušo. Da pač smemo in moramo bolnikom lajšati bolečine, nimamo pa pravice krajšati življenja s kemičnimi sredstvi. Ob drugi priložnosti me je obiskala duša neke žene, ki je priznala: »Trideset let sem trpela v vicih, ker nisem pustila hčerke vstopiti v samostan.«

Jezus je rekel, da bogat človek težko pride v nebeško kraljestvo. Ali poznaš kak primer v potrdilo tega?

Če vršijo dobra dela, če imajo smisel za solidarnost, če imajo krščansko ljubezen, gredo v nebesa tako kot reveži.

Marija, ali še zdaj dobivate obiske duš iz vic?

Da, dvakrat ali trikrat na teden.

Drugič dalje

Naš župnik nikoli ne dela prav!

Če kdaj
za kakšno minuto
podaljša pridigo,
ga ni konca.
Če je kratek,
se ni dovolj pripravil.
Če povzdigne glas,
samo kriči in vpije.
Če govori normalno,
ga ni mogoče razumeti.
Če gre z doma,
je vedno na cesti.
Če ne gre nikamor,
zaostaja za časom.
Če hodi na obiske,
ga ni nikoli doma.
Če je v župnišču,
nikogar nikoli ne obišče.
Če govori o denarju,
mu je mar le plačilo.
Če o denarju molči,
ne zna gospodariti.
Če pripravlja župnijske
slovesnosti,
nam je nadležen.
Če ničesar ne organizira,
je zaradi tega župnija
mrtva.
Če si za ljudi vzame čas,
ne zna nikoli nehati.
Če se mu mudi,
ne zna prisluhniti
(so)človeku.

Če vstopi točno pred oltar,
njegova ura prehiteva.
Če minuto zamudi,
ga mora ves svet čakati.
Če obnavlja cerkev,
zapravlja denar.
Če ne popravlja,
je kriv, da vse propada.
Če moli brevir v cerkvi,
pred ljudmi razkazuje
svojo pobožnost.
Če moli brevir skrit
v župnišču,
ni pobožen.
Če je zbolel,
se ne zna »ahtati«.
Če je zdrav,
ne razume bolnih.
Če je mlad,
nima izkušenj.
Če je star,
bi se že lahko umaknil
v pokoj.
Če umrje – spet ni prav,
ker ne vemo,
kdo pride!

Naš župnik pač nikoli
ne dela prav!

MED NAMI

P. LOVRO TOMAŽIN 38 let misijonar v Zambiji!

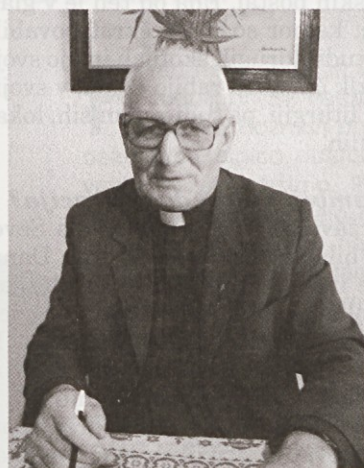

FOTO: STANE SNOJ

Po treh letih nas je zopet obiskal naš misijonar iz Zambije, ki je v prejšnjih časih hodil na odih v Argentino vsakih pet let. »V Zambiji se dela od ponedeljka do nedelje brez počitka«, se je posmejal. V Argentino, kjer ima tri sestre in brata, je prispel 31. decembra 2004. Prva dva meseca je izkoristil za počitnice, naslednje tri pa je preživel med argentinskimi jezuiti v sklopu sobotnega leta in hkrati s svojo udeležbo nudil občasno pomoč našim dušnim pastirjem. Iz Argentine je 31. maja poletel v Rim, da nadaljuje s programom sobotnega leta v Russicumu, po enem mesecu pa še med jezuiti v Ljubljani. Iz Slovenije odleti 3. avgusta, da se vrne naslednji dan že na svoj misijon v Zambiji.

Podpisani sem se pogovarjal s tem starim znan-
cem malo pred njegovim odletom v Evropo. Povzetek
najinega 'misijonskega' pogovora je naslednji.

Koliko prebivalcev ima Zambija?

Zambija ima deset milijonov prebivalcev. V njej
živi 72 plemen, vsako od teh ima svoj jezik. Te jezike
delijo v pet glavnih skupin.

Katerih jezikov se poslužuješ v Afriki?

Jezik domačinov, med katerimi delujem, je čin-
janža. V tem jeziku najlaže govorim, ga najbolje ob-
vladam. Uradni jezik v Zambiji pa je angleščina in je
sedaj moj drugi jezik. Moj tretji jezik je slovenščina,
četrti pa španščina.

Koliko univerz imate in v katerem jeziku?

Ena univerza je v glavnem mestu Lusaka, druga
pa na severu države, v Koperbeltu. Na obeh univerzah
je vse v angleščini. Tudi na srednjih šolah in celo v
osnovnih je uradni jezik angleščina. S tem so dosegli,
da je država nekako združena in to smatrajo za
prednost Zambije. Lokalnih jezikov ne moreš rabiti,

jih je preveč. Tudi večji časopisi, dnevniki in revije so v angleščini. Katoliškega dnevnika nimamo, pač pa katoliški tednik. Imamo tudi katoliške revije, ki jih izdajajo frančiškani. Urednik ene od teh je Slovenec, frančiškan Miha Drevenšek. Imamo tudi več katoliških radijskih postaj. Ena od teh je v glavnem mestu Lusaka, kamor so me večkrat povabili, da sem govoril. Pa tudi v drugih škofijah imajo svoje radijske postaje. Jezik činjanža rabijo doma, v svojih okoljih, v cerkvi pri liturgiji, pa tudi v manjših, lokalnih časopisih in radiih.

Ali v Zambiji vlada demokracija?

Naša država se je prej imenovala Severna Rhodesija in je bila angleški protektorat. Današnji Zimbabve se je imenoval pa Južna Rhodesija in je bila angleška kolonija. Severna Rhodesija se je leta 1964 osamosvojila in prekrstila v Zambijo. Njen prvi predsednik – Kenneth Kaunda - je vodil državo po socialističnem vzorcu, v prepričanju, da je to najboljša izbira, v resnici pa je s tem državo pripeljal na boben. Zgledoval in družil se je z Naserjem, Titom in drugimi voditelji socialističnih držav. Prej je bila država bogata; še ko sem prišel jaz tja, je bila njena valuta višja od dolarja. Kaunda je po socialistično vsa podjetja podržaval in državne zaloge, ki so jih Angleži pustili, so kmalu izginile. Začel je z militarizacijo države in nakupoval orožje, vojaško opremo, avione, da je pomagal osvobajati Mozambik, Angolo in Južno Rhodesijo. Zato je bil prisiljen prositi svetovne banke za posojila, s katerimi je močno zadolžil državo. Revščina in pomankanje najosnovnejših stvari na trgu, kot so koruzna moka, sol in sladkor, je bilo leta 1992 že tako kričeče, da so se ljudje uprli. Do takrat je vladala ena sama stranka, brez opozicije, v tisti krizi pa je bil predsednik vlade prisiljen ponuditi ljudem plebiscit, s katerim bi lahko povedali, če želijo večstrankarski sistem. Nastali gospodarski kaos pa je prisilil vlado, da je uzakonila večstrankarski sistem brez plebiscita. Ljudje so šli na ceste, razbijali in ropali trgovine. To je bil njihov plebiscit. Že na prvih volitvah je socialist Kaunda pogorel. Na njegovo mesto je bil izvoljen liberalno usmerjeni kandidat, ki je privatiziral, kar je prejšnji podržavljal. Pa se tudi ta ni mogel rešiti pred korupcijo, tudi on je bil po desetih letih zaradi nje poražen na volitvah. Zdaj imamo na vladi drugega liberalca, ki se zavzema za saniranje države, a zaenkrat še brez vidnih uspehov.

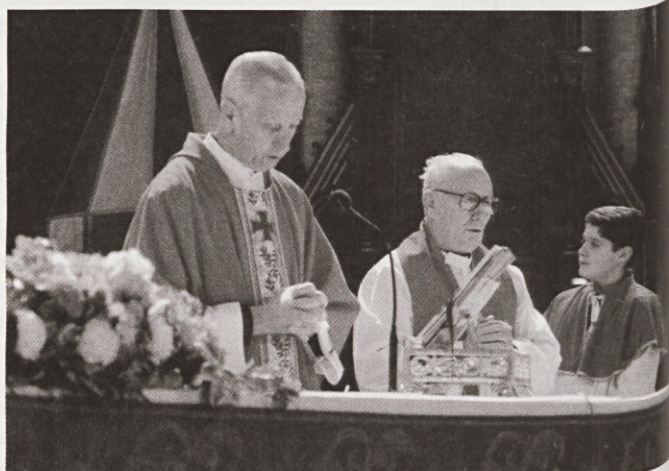
Ali ima krščanstvo pri vas v javnosti vpliv?

Vpliv krščanstva je velik, kar je sad požrtvovalnega dela misijonarjev. Dve tretjini ljudi je kristjanov in od teh je polovica katoličanov. Ljudje podzvestno težijo h krščanstvu. Naš drugi predsednik države je pred nekaj leti npr. Zambijo proglasil za krščansko državo. V takšnem smislu kot proglašajo muslimani svoje države za muslimanske. Seveda je s tem izzval nasprotovanje, češ da je to diskriminacija do drugih ver.

Kaj si ustvaril v misijonih s slovensko pomočjo?

V misijone nisem šel zato, da bi zidal stavbe. Če pa nimaš cerkve ali kapele in jo potrebuješ, jo moraš zgraditi. Cerkevne skupnosti ne moreš ustvariti brez cerkve in drugih stavb, ki spadajo zraven. Tako sem v Zambiji zgradil devet cerkva, dve kapeli, Dom duhovnih vaj in kraj Marijinega svetišča. Cerkve so večje in manjše, odvisno od velikosti misijonske postojanke. V Chelstonu sem zgradil tri cerkve, največja je posvečena našemu nebeškemu Očetu, sprejme 2000 ljudi. Druga cerkev v tem kraju je posvečena Tereziji Deteta Jezusa, zavetnici misijonov. V Katondwe sem zgradil pet cerkva, hišo za katehiste in pisarne. Cerkev na misijonski postaji v Kamangi je posvečena sv. Jožefu Delavcu.

Delegat Jure Rode in p. Lovro Tomažin na vsakoletnem slovenskem romanju v Lujanu. Foto: MARKO VOMBERGAR

Kaj te čaka, ko se vrneš v Zambijo?

Teritorij župnije Chelston, kjer sem bil v dveh obdobjih župnik, se razprostira 35 km v dolžino in 25 km v širino in na njem je pet podružnic. Po mojem odhodu iz župnije so ostale te misijonske postaje precej zapuščene. Imajo samo eno mašo na

mesec in to je vse. Na teh postajah so pogani, katehumeni, otroci, mladina, odrasli, ki bi se radi krščansko poročili, otroci, ki jih je treba krstiti, pa tudi veliko 'zgubljenih ovc'. Že prej sem jih obiskoval vsak teden s tremi ali štirimi laičnimi katehisti, da smo se jim posvečali. Moja ideja je, da bi se po vrnitvi posvetil tem petim podružnicam in jih skušal versko poživiti in utrditi.

Poleg tega imamo tudi načrt zgraditi Dom duhovnih vaj. Zemljišče, katerega sem zaprosil, smo že dobili. Zdaj je treba narediti načrte in začeti z gradnjo tega centra sv. Ignacija. Poleg tega bi bilo potrebno zgraditi po teh podružnicah majhne cerkvice. Darove, ki sem že dobil ali jih bom še dobil od Slovencev, bodo v glavnem namenjeni temu.

Kaj še želiš povedati rojakom, ki bodo brali te vrsnice?

Imel sem priložnost, da sem obiskal vse kraje, kjer imate Slovenci v Argentini svoje Domove. Bil sem v San Justu, v Ramos Mejiji, večkrat na Pristavi v Castelarju, večkrat v San Martinu, v Carapachayu in tudi v Mendoza, kjer sem se jim pridružil na letnem romanju k Materi Božji. Prav tako je bilo zame lepo doživetje slovensko romanje v Luján, kjer sem se poleg tega srečal tudi z mnogimi prijatelji, znanci in sodelavci iz misijonskega zaledja.

Zelo sem vam hvaležen za vsa duhovno pomoč, ki nam jo dajete s svojimi molitvami in žrtvami pa tudi za denarne darove. Naj bo dar velik ali majhen, posebno so dobrodošli darovi 'uboge vdove'. S tem si zbirate delnice v nebesih... Vse to vam bo z obrestmi povrnjeno! Jaz se vas dnevno spominjam pri maši, zjutraj in zvečer vam pošljem Gospodov blagoslov. Ne samo tako na splošno, ampak se vas spomnim imensko po krajih, v katerih imate svoje skupnosti.

Pogovarjal se je Stane Snoj

Ob osemdeseti obletnici dr. BRANKA ROZMANA

Prof. dr. ANDREJ FINK

Pred nekaj tedni je v Ljubljani v župniji pri Sv. Petru gospod dr. Branko Rozman dočkal svojo osemdesetletnico. Jubilantovo delovanje je zelo obširno. Predvsem in najprej je njegovo delo duhovniško, ki se je razvijalo v najrazličnejših krajih in okoliščinah. V tem svojem prvenstvenem življenjskem poslanstvu je pred tremi leti obhajal svojo zlato mašo. Njegovo delo je tudi kulturno, v najširšem pa tudi v ožjem pomenu, saj je pesnik in pisatelj znanih dram (Roka za steno, Človek, ki je ubil Boga in Obsodili so Kristusa) in kot tak, ustvarjalni član Slovenske kulturne

akcije. Bil je dolga leta urednik te naše osrednje revije Duhovno življenje. Dalje je bilo njegovo delo predvsem v zadnjih desetletjih tudi idejno in širše politično, saj je dušnopastirski skrbil za izseljence v Münchnu, kamor se je preselil v šestdesetih letih, dodajal nadvse prodorne pobude, analize in vsakovrstne spise o stanju v nesvobodni domovini. V tej zvezi je treba spomniti, da je jubilar eden od preživelih domobrancev. Ob spremembi v Sloveniji se je leta 1993 preselil v Ljubljano, kjer v župniji Sv. Petra nadaljuje s svojim poslanstvom.

Ob vsem zgoraj povedanem, ki je ob bogastvu njegove življenjske poti pomanjkljivo, se pa ob tej priložnosti hočem s hvaležnostjo in na poseben način spomniti jubilarovega vzgojnega dela med gojenci zavoda, ki ga je v Adroqueju (predmestju Buenos Airesa v Argentini), ustanovil škof dr. Gregorij Rožman. Skoraj deset let je bil jubilar naš prefekt in vzgojitelj v tem zavodu. Njegova vsakodnevna skrb za vsakega izmed nas se je izražala v zanimanju za osebne lastnosti in talente posameznega gojenca, ki jih je hotel kot vzgojitelj usmerjati in množiti z nasveti, razumevanjem, disciplino in učenjem. Od mnogih lepih lastnosti mladinskega vzgojitelja je pri vsem njegovem delu treba, poleg duhovnosti, poudariti vsaj dve. Prva je smisel za humor, s katerim je mladostnika kmalu osvojil. Z vsakodnevno hudomušnostjo in s pobujanjem in organiziranjem smešnih prizorov je znal napraviti prijetno, včasih trdo in s strogim urnikom strukturirano zavodsko življenje. Druga lastnost je pa, čeprav se lahko paradokсно sliši, s prvo združena in to je duhovna in kulturna globina in širina, ki nam ju je posredoval kot če bi to delal mimogrede, vsaj tako se nam je takrat zdelo. Nešteto nevezanih pogovorov v majhnih skupinah je ostalo v spominu, v katerih nam je na neformalen način podajal vrednote. V sobotni domači šoli (poleg uradne argentinske, v katero smo hodili med tednom) nam je na privlačen način znal podajati slovensko slovnico, ter nas seznanjal s slovenskim slovstvom. Mnogim se je njegovo branje slovenskih pesnikov in pisateljev močno vtisnilo v spomin in bilo vzrok poznejšemu zanimanju za slovenske klasike. Temu pa je treba dodati še prav po njegovi iniciativi pripravljene akademije, s katerimi smo se vsako leto dijaki iz Škofovega zavoda predstavili vsej slovenski skupnosti. Na zunaj je bila to krona jubilarovega vzgojnega dela. Gojencem so pa te Akademije in nastopi zapustili neizbrisni pečati, ker je bilo v njih dodatno strnjeno prikazana vsa paleta krščanskih, slovenskih in občečloveških vrednot. Za vse ome-

Prelat JOŽE GUŠTIN – biseromašnik

Rojen je bil 17. aprila 1919 na Gornjem Mokrem Polju, župnija Šentjernej na Dolenjskem. V družini je bilo dvanajst otrok, naš jubilar je bil drugi po starosti. Prve tri razrede osnovne šole je dovršil v pol ure oddaljeni Orehovici, devetleten pa je moral k stricu za pastirja v vas Leskovec v sosednji brusniški župniji. Tam je nadaljeval ljudsko šolo. Ta sprememba je bila zanj odločilna za vse življenje. Šolski upravitelj Martin Marinič se je zanimal zanj in je očeta pregovoril, da je privolil njegovemu vpisu v novomeško gimnazijo. Ko je bil oče v skrbeh zaradi stroškov, ki bodo s tem v zvezi, je upravitelj obljubil, da mu bo on pomagal pri vzdrževanju njegovih srednješolskih študijev. In to svojo besedo je res držal.

Kot študent v Novem mestu se je od začetka udeleževal kot član 'križarjev sv. Frančiška', versko kulturne dijaške organizacije 'Vesna' in

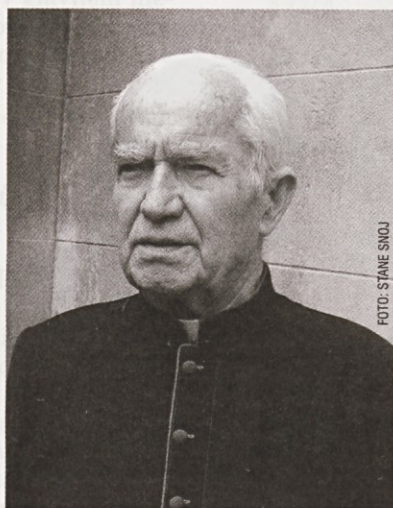

FOTO: STANE SNOJ

'Dijaške Marijine kongregacije', v višji gimnaziji pa predvsem pri dijaški Katoliški akciji 'Mladcev Kristusa Kralja'. Sodeloval je pri gledališki skupini pri frančiškanih in bil tudi član gimnazijskega pevskega zbora v Novem mestu.

Za duhovniški poklic se je odločil po končani srednji šoli. Ko je proti jeseni leta 1939 od blizu doživljal vojaško mobilizacijo naših mož in fantov in že slutil tragedijo, ki je malo pozneje zadela naš narod, in ko je za praznik Malega šmarna z očetom in mamo romal na Žalostno goro pri Mokronogu, ni več pomišljal glede vstopa v ljubljansko semenišče. Takrat je bilo v njegovem domačem kraju veliko duhovnikov, ki so se požrtvovalno posvečali delu za versko in narodno prenovo našega ljudstva. Pri odločitvi za duhovniški poklic so nanj vplivali tudi njegovi štirje sošolci, ki jim je Bog dal milost za enako odločitev. Tudi oni so bili člani 'Mladcev Kristusa Kralja'. V semenišče je vstopil jeseni 1939.

Ko so se aprila 1941 polastili Jugoslavije tuji okupatorji, je bilo konec normalnega življenja v ljubljanskem bogoslovju. Po nemški zasedbi Gorenjske se bogoslovci iz zasedenih krajev niso mogli vračati domov za počitnice. Podobno pa

se je dogajalo po pričetku partizanstva, ki je pod okriljem OF začelo s komunistično revolucijo, da se bogoslovci z dolenjskih in notranjskih 'osvobojenih' krajev niso mogli vračati domov. Ko se je jubilarov mlajši brat Janez, ki je bil pri Katoliški akciji za kmečke fante, v prvi polovici leta 1942 udeležil večmesečnega tečaja v Ljubljani, so ga komunisti takoj aretirali in po večdnem mučenju 3. julija ustrelili. Slovenska Cerkev ga je vključila na seznam kandidatov za proglasitev med mučence. Na isti dan sta mučeniške smrti umrla še druga dva fanta iz župnijske skupine Katoliške akcije. Dva dni prej so komunisti ustrelili njihovega kaplana Vinka Kastelica, ki se je partizanom sam izročil z namenom, da bi rešil fante. Boljševiška revolucija je v šentjernejski župniji zahtevala blizu tisoč žrtev. Že več mesecev po vojni so na smrt obsodili tudi župnika Franca Cerkovnika.

Jubilant se spominja tudi 26. maja 1942, ko so bogoslovci čakali pri prvi uri na fakulteti prof. dr. Lamberta Ehrlicha, ki bi moral predavati apologetiko, pa ga ni bilo. Bogoslovcem se je čudno zdelo, saj je bil vedno tako točen. Niso ga dočakali, ker je bil tam blizu na ulici ustreljen, ko je šel zjutraj od maše v kapeli Cirilovega študentskega doma. Skupaj z njim so komunisti ustrelili tudi študenta Rojica, ki ga je spremljal.

Pri domobrancih je bil dvakrat po tri mesece. Prvič po italijanskem razpadu (8. septembra 1943), ko je slučajno bil v Novem mestu, in drugič pred poletnimi počitnicami leta 1944, ko so bili bogoslovci postavljeni pred izbiro, da gredo ali k domobrancem ali v nemške delavne brigade za kopanje bojnih jarkov. Obakrat se je pridružil dr. Francu Blatniku v propagandni pisarni v Novem mestu.

Za šolsko leto 1944-45 je škofijski urad v Ljubljani dosegel pri domobranskem vodstvu, da so se mogli bogoslovci šestega letnika vrniti v semenišče. Nekateri se tej možnosti niso odzvali. Vrnilo se jih je šestnajst in so bila predavanja na teološki fakulteti samo zanje.

njeno se mu, čeprav osebno morda neizrečeno, zahvaljujejo danes desetine slovenskih mož po vsem svetu.

Če je danes v nas kaj dobrega, se moramo za to najprej zahvaliti svojim skrbnim slovenskim staršem. Takoj za njimi gre pa velika zahvala skrbnemu zlatomašniku in danes osemdesetletniku. Izza štiridesetletnega zamika danes gledamo nazaj na vse, kar smo od njega prejeli, se ga s hvaležnostjo spominjamo in prosimo Vsemogočnega, naj ga še naprej podpira, da bo z Njegovim blagoslovom dopolnil svoje že bogato življenje in delovanje na božji njivi. Nekdanjega gospoda prefekta pa prosimo, da v svoji dobroti pozabi na naše mladostniške predrznosti.

Spoštovani in dragi gospod prefekt-jubilant, Bog vas živi, tako kot včeraj tudi danes in jutri!

Nasilje in zahodna civilizacija

AMBROŽ KODELJA

Neradi razmišljamo o nasilju, pa naj bo to kakršno koli. Neprijetno pa se počutim, ko se v nasilje zaplete vera. To pa zato, ker se od vernika pričakuje, da je njegova vera vedno prepojena z upanjem in tudi veseljem, ne pa z neko ozkostjo. To smo velikokrat doživljali tudi pri nas.

Znano je, da številna duhovna gibanja po Evropi odklanjajo zahodno civilizacijo. Zahodnjaki pa so do nje velikokrat upravičeno kritični, ker je kritičnost tokrat ena od njihovih vrednot. Tudi Cerkve v Evropi so velikokrat kritične do te civilizacije. Zahodne vrednote je osnovalo krščanstvo, jim dalo dušo, čas pa jih je sekulariziral. Nasprotniki krščanskih vrednot, ki se imajo za napredne, skušajo te vrednote utišati na najrazličnejše načine. Od zelo brutalnih, največkrat pa prefinjenih načinov, kar se lahko velikokrat vidi, ko na koncu v Evropi niti vsak ne sme več povedati, kaj misli. V tem stilu se uvajajo samocenzure in celo nadzor nad mišljenjem posameznikov. Vsaj v Evropi bi ne smela biti vprašljiva kritičnost, kjer se redno srečujemo z demokratičnimi razpravami in tudi sredstvi, ki jih posamezne strukture premorejo.

Francoski politik Rashid Kaci, ki je musliman, je izjavil: »Za nacizmom in komunizmom je islamizem tretja velika kriminalna ideologija, ki ogroža srce naše (evropske) civilizacije. V Franciji sredi muslimanskih četrti islamisti svobodno novačijo mlade, jim vsiljujejo svoj življenjski slog in jih pripravljajo na teror. Med drugim vse to dopuščamo zaradi svojega

Ob koncu vojne so bogoslovci ljubljanskega semenišča, razen šestega letnika, doživljali usodo domobrancev. Velika večina je bila vrnjena iz Vetrinja na Koroškem in so končali na različnih partizanskih moriščih Slovenije. Šestnajst iz zadnjega letnika jih je imelo v začetku maja 1945 končane potrebne študije in so bili že diakoni. Škofijski urad je dal vsakemu potrdilo, da imajo vse pogoje za mašniško posvečenje. To jim je pomagalo, da so bili vsi posvečeni takoj po prihodu v begunstvo in v različnih škofijah v zamejstvu.

Šest diakonov je potovalo prek Ljubelja skupaj (Ludovik Ceglar, Dušan Česen, Jože Guštin, Janez Malenšek, Martin Turk in Vinko Žakelj). Tri dni so pešačili do Celovca. Ker je bil z njimi tudi spiritual Truhlar, je na škofiji v Celovcu izposloval, da so šli v tamkajšnje semenišče, ki je takrat delovalo v Krki. Po šestdnevni duhovni vajah jih je 19. maja 1945 posvetil sarajevski nadškof Šarič, ki se je takrat tudi mudil kot begunec v Celovcu. Vse je bilo globoko doživeto pri glavnem oltarju krške stolnice nad grobom sv. Heme. Ostali bogoslovci iz letnika so bili posvečeni po drugih krajih Avstrije in Italije. Samo Mirka Kozina je posvetil škof Rožman v Anrasu na Tirolskem. Vsi so takrat ostali v tujini, le trije (Jože Erman, Polde Končan in Jože Kvas) so pozneje prešli nazaj v ljubljansko škofijo. Po novi maši so bili kaplani na tistem delu Primorske, ki je bil kot del angleške cone priključen Jugoslaviji. Ostali so na svojih mestih in so jih komunistične oblasti zelo šikanirale, ker so jih dolžili, da špijonirajo za Vatikan. Ostali so se po treh letih begunstva večinoma razšli daleč po svetu.

Jubilant je šel po mašniškem posvečenju v Krki na Koroškem za kaplana v Šmihel pri Pliberku, ki je rojstna župnija škofa Rožmana, takrat še popolnoma slovenska župnija. Bil je tam tri leta, do odhoda iz Evrope.

Ko so se slovenski begunci pričeli razseljevati po svetu, se je tudi Jože Guštin odločil za Južno Ameriko. Najprej je dobra štiri leta deloval v Čilu, 9. avgusta 1952 pa

je prispel v Buenos Aires, kjer se je posvetil predvsem delu v argentinski Cerkvi. Bil je osebni tajnik kardinala Copella. Bila je težka doba napetosti med Peronovim režimom in Cerkvijo. Tako je sredi junija 1955, v znanem požigu buenosaireških cerkva, zgorelo tudi nadškofijsko poslopje. V tem požaru je jubilar izgubil vse, kar je še rešil iz Ljubljane.

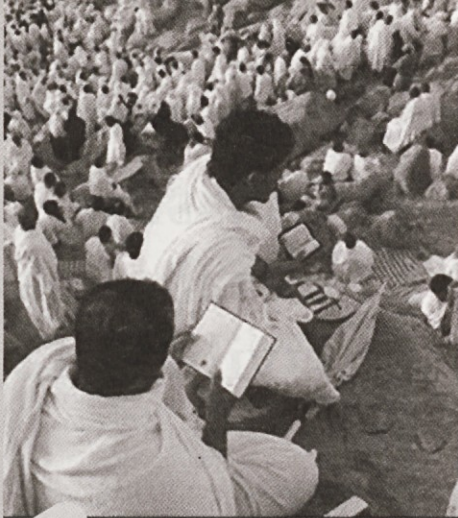
Leta 1959 je bil imenovan za osebnega kaplana kardinala Cagiana, ki je nasledil Copella na buenosaireški nadškofiji. Poleg tega je bil skozi 26 let kaplan pri argentinski Federalni policiji do svoje upokojitve leta 1983. Zadnjih sedem let je bil njen vrhovni kurat.

Leta 1959 je pričel delovati pri Marijini legiji v Buenos Airesu in nato postal njen nadškofijski duhovni vodja, kar je še danes. Po osamosvojitvi Slovenije je nekaj časa deloval v organiziranju Marijine legije tudi v rodni domovini. Argentinska Cerkve se mu je za njegovo duhovniško delo simbolično oddolžila, ko ga je marca 1997 papež Janez Pavel II. imenoval za častnega prelata.

Vsa leta je po možnosti rad pomagal tudi pri slovenskem dušnem pastirstvu v Buenos Airesu. Od začetkov se je redno udeleževal duhovniških sestankov. Na skrbi je imel tudi pastoralo slovenske skupnosti v kraju Berazategui in tam vršil svoj apostolat še potem, ko je Dom formalno prenehal delovati. Vedno je priskočil na pomoč tudi pri spovedovanju v slovenskih krajevnih središčih, predvsem ob priložnostih pobožnosti svetih ur za prve petke. V tem delu še vztraja, kljub napredovanju bolezni na očeh, katere mu zdravniki niso mogli pozdraviti. Skoraj brez vida sedaj preživlja svoje dni v duhovniškem domu na Floresu.

V nedeljo, 22. maja, je ob žegnanju pri cerkvi Marije Pomagaj v Slovenski hiši obhajal svojo biserno mašo v somaševanju z drugimi slovenskimi duhovniki. Kot je sam ob koncu biserne maše povedal, sedaj posveča Bogu žrtev svojega trpljenja.

S.S.

kompleksa bivših kolonizatorjev. Ne prezirimo, da ima ta problem politično razsežnost, saj se hočejo levičarji maščevati nad judovsko-krščansko družbo in tradicijo, zato zlorabljajo muslimane in islam kot orožje, s katerim bi to dosegli. Tu je vzrok, zakaj je veliko starejših levičarjev na muslimanski strani, ko ti demonstrirajo. Tako ti levičarji s prisotnostjo odvrtaajo javno mnenje od resnične problematike. Mi muslimani trpimo, ker nam manjka poguma pred žalostno stvarnostjo naše religije, ki je postala sredstvo za prenašanje sovraštva in nasilja. Poglejmo resnici v oči in obsodimo to, kar je obsodbe vredno. Če nas je razsvetljenstvo naučilo razpravljati in tudi dvomiti, potem moramo Francozi pospešiti takšne razprave o islamu in naših vrednotah. Tega se ne smemo izogibati, še zlasti ne, ko nas kdo svari, da naj islama ne enačimo z islamisti.»

Iz tega sledita dve ugotovitvi. Vse več je kritičnih pogledov pri civiliziranih in mislečih muslimanih do islamizma kot tudi do islama samega. Obenem pa prav ti, ki živijo kot prepričani muslimani, glasno obsojajo tiste zahodne intelektualce, ki so kritični do krščanstva, do islama pa ne.

Danes se islamski teror ne more opravičiti kot posledica kolonializacijske preteklosti ali celo globalizacije. Saj so prve in najpogostejše žrtve islamističnega terorja ravno njihove revne množice. Tako imenovani zahodni intelektualci, ki imajo razumevanje in simpatijo do islamskih teroristov in so prizanesljivi ob islamskih pogledih in zahtevah, ti kritični mohamedanci opozarjajo, naj raje svoje neporavnane račune do zahodne civilizacije uredijo brez izrabljanja islama, če so se jim s propadom komunizma že izjavili njihovi načrti ali pogledi na ureditev sveta, saj imajo v ozadju samo en namen: omejiti svobodo človekovih pravic in uničiti krščanstvo, ki je religiozna podstat Evrope.

Iz tednika *Novi glas*

SAMOZADOVOLJEVANJE

PRVA PAST: Prvo izkušnjo pogojujejo različni vzroki: bodisi radovednost ali nenadno odkritje svoje seksualnosti v družbi prijateljev ali preko televizije, lahko pa je posledica osamljenosti ali čustveno nadomestilo. Toda telesni užitek, ki je s tem povezan, hitro privede do tega, da se začeto dejanje ponovi in pomnoži in preide v navado in prav v tem je nevarnost. Kajti bolj ko se človek potaplja, težje se iz tega reši. Težko, vendar ne nemogoče. »Vedi, da si pri reševanju tega problema svoboden, zato ga lahko rešiš,« je rekel oče svojemu šestnajstletnemu sinu in mu s tem veliko pomagal. Predvsem je treba razlikovati med spolnim dejanjem, do katerega pride spontano ali v polsnu, in med pravim samozadovoljevanjem, ki je zavestno in premišljeno dejanje.

DRUGA PAST: Govori se, da je samozadovoljevanje nekaj normalnega, neškodljivega in naj bi bila celo koristna izkušnja, dobra za telesno in duševno ravnovesje. Vidimo pa, da je prav nasprotno. Vsakokrat, ko uporabim svoje telo na način, ki ni v skladu s tem, za kar je bilo ustvarjeno, storim nekaj proti sebi. To dejanje, četudi prinaša neposredni užitek, človeka potre, ker ga zapira vase in izloči od drugih. Počasi se zapleta v nek začaran krog z občutki krivde, zaradi česar se še težje odpre drugim in resnični ljubezni. Ta krivda oslabi tudi voljo in vzame upanje.

Toda upanje ostaja. Lahko se znebimo starih navad. Prvi korak je v tem, da verjamemo, da smo gospodarji svoje spolnosti; če že nismo vedno gospodarji svojih predstav, pa lahko obvladujemo svoja dejanja. Tu pa se lahko začne samovzgoja, ki vključuje prevzgojo. Budnost oči in srca, povezana z odpuščanjem, nam postopoma lahko pomaga utrditi voljo in upanje. Sčasoma bomo dosegli higieno življenja in sposobnost darovanja samega sebe v služenju drugim. Prevzgoja je življenjska pot, ki bo iz nas naredila pokončne, očiščene moške in ženske, ki so pripravljeni ljubiti.

Pričevanje

Vpet v spone samozadostnosti

V puberteti sem odkril samozadovoljevanje, ki me je kot nenasiten užitek popolnoma obsedlo. Vedel sem, da je to npravno slabo, vendar sem se ga lahko vzdržal kvečjemu tri dni zaporedoma. Občutek krivde me je tako preganjal, da sem si na vse mogoče načine prizadeval, da bi se tega rešil, vendar brez uspeha. Tudi po poroki se ni veliko spremenilo.

Po daljšem obdobju, ko sem se na odločilen način srečal z Gospodom, sem si ponovno želel, da bi se rešil te grde razvade. Toda moja prizadevanja so bila tudi tokrat brezuspešna. Na psihoterapiji, za katero sem se odločil, so me spodbujali, naj živim svojo spolnost, kakršna je bila, ne da bi si zaradi tega razbijal glavo. V srcu pa sem čutil, da me usmerjenost v užitek samozadovoljevanja odvrča od drugih in od Boga in me potiska v neke vrste samozadostnosti, ki mi ni bila v zadoščenje. Prosil sem Gospoda, naj mi pomaga. Zdelo se mi je, da mi je Bog odgovoril, da nisem suženj. Prosil sem ga, naj mi to pokaže in me za več mesecev osvobodi moje zavezanosti. In res sem bil osvobojen samozadovoljevanja in brez posebnega napora sem zdržal šest mesecev.

Bil sem presrečen. Toda grešna navada se je začela vračati

S HRANO DO ZDRAVJA

Prehrana in zdravje sta tesno povezana. S prehranjevanjem lahko zdravje varujemo in krepimo. Pa naredimo to skupaj. Splača se, verjemite.

Za začetek pogledajmo, kaj pravzaprav pomeni zdrava prehrana. Zdrava prehrana združuje več vidikov prehranjevanja. Zelo pomembno je število obrokov. Dnevno zaužijmo najmanj tri obroke, otroci in mladostniki pa nujno pet obrokov. Količina hrane naj bo primerna naši telesni dejavnosti - ali preprosto povedano, pojejmo toliko, kolikor porabimo. S prehrano moramo zagotoviti telesu vsa potrebna hranila: beljakovine, ogljikove hidrate, maščobe, minerale in vitamine. Zato

in počasi sem se znašel v prejšnjem stanju. Pozabil sem namreč, da mi je bila šestmesečna osvoboditev dana kot znamenje in da moja slabost ni suženjstvo.

Ko sem se tega spomnil, sem se zavedel, da se svoje slabosti lahko rešim z božjo pomočjo. V vsaki skušnjavi sem začel moliti. To je bil pravi boj. In Gospod me je osvobodil.

Od tega je preteklo deset let. Zahvaljujem se Gospodu, da me je rešil samozadovoljevanja in mi s tem pomagal napredovati v ljubezni.

Andrej – iz revije *On živi*

uživajmo raznovrstno hrano: žita in žitne izdelke, zelenjavo, sadje, mleko in mlečne izdelke, meso, stročnice in oreške. Potrebujemo tudi maščobe, le-te uživajmo zmerno, in to predvsem tiste rastlinskega izvora. Tudi pri sladkorju bodimo pozorni. Čim manj sladkarij in dodajanja sladkorja. Čeprav je ne uvrščamo med hrano, je tudi voda življenjsko potrebna.

K zdravi prehrani prispeva tudi okolje, razpoloženje in čas uživanja hrane. Ne pozabimo lepo pogrnjene mize, umirjenosti in dobrega počutja. Naj postane del našega vsakdanjega družinskega življenja.

Vsi, ki želimo ohraniti, krepiti ali izboljšati svoje zdravje, uveljavljajmo prehranska priporočila strokovnjakov Svetovne zdravstvene organizacije:

V jedi uživajmo!

Jejmo pestro hrano, ki naj bo pretežno rastlinskega izvora!

Bodimo vsak dan telesno dejavni in jejmo toliko, da bo naša telesna teža normalna!

Večkrat na dan jejmo kruh, žita, testenine, riž in krompir, najbolje pri vsakem obroku! Izbirajmo polnozrnat izdelke!

Večkrat na dan (pri vsakem obroku) jejmo veliko zelenjave in sadja!

Jejmo čim manj maščob in izdelkov, ki vsebujejo maščobe (na primer mesne izdelke, namaze...)! Omejimo količino mesa in mesnih izdelkov! Izbirajmo puste vrste mesa! Enkrat ali dvakrat na teden uvedimo brezmesni dan.

Vsak dan uživajmo zmerne količine posnetega mleka in manj mastne mlečne izdelke!

Čim redkeje uživajmo slaščice in sladke pijače (sladkane sokove, gazirane pijače)!

Hrano solimo čim manj in omejimo uživanje že pripravljenih slanih jedi!

Hrano pripravljajmo na zdrav način in higiensko neoporečno! Hrano dušimo, kuhajmo ali pecimo, vendar je ne cvrimo. Dodajajmo ji čim manj maščob, soli in sladkorja!

Vsak dan popijmo osem kozarcev vode!

Začnimo že danes upoštevati prehranska priporočila. Tako bomo prispevali k boljšemu zdravju, kajti zdravje je čudovit dar, in samo od nas je odvisno, kaj bomo z njim naredili.

prim. mag. **BRANISLAVA BELOVIČ**, dr. med.
GORDANA TOTH, univ. dipl. inž. živ. tehn.

Za objektivno zgodovino

Ob filmu Srce v breznu

MIRA CENCIČ

Vdne splošnega vznemirjenja zaradi filma *Srce v breznu*, ki rani in ponižuje nas Slovence, želimo spomniti bralce na svoja stališča, ki so bila napisana v knjigi *TIGR* na straneh 333 do 335, ki jo je izdala Mladinska knjiga leta 1997. O povedanem ni bilo v osmih letih nobenega odziva in nobenih polemik. Morda je dozorrel čas za razmišljanja o potrebnih premikih za odkrivanje resnične zgodovine in objektivno presojanje odnosov med mejaši.

Zgodovina naših odnosov z mejaši se nadaljuje v naš čas in odpira nova politična in diplomatska vprašanja.

Med najaktualnejšimi je danes vprašanje, ali ima italijanska vlada pravico ovirati vključevanje mlade slovenske države v zvezo evropskih držav in postavljati pogoje za uveljavljanje svojih interesov. Ali je ravno sedaj najugodnejši čas za reševanje vprašanj premoženja optantov, ko ni več tiste države in ne oblasti, ki bi bila s temi problemi neposredno povezana. Ali je sedaj najprimernejši čas za razjasnjevanje množičnih pobojev, znanih pod imenov fojbe, iz tistih 34 dni leta 1945 ob osvobajanju Trsta, ko ni več ne prejšnje oblasti ne socialistične Jugoslavije, ki je bila vzročno povezana s tedanjimi dogodki. Odgovori so možni le, če ustrezno presodimo dejstva.

Gotovo je potrebno pri ocenjevanju zahtev italijanske vlade do imetja oziroma svojih državljanov do premoženja na naši obali upoštevati, da je ostalo naše morje, od Štivanja do

Barkovelj, pod Italijo. Ne smemo tudi pozabiti množičnega uničevanja premoženja in kulturne dediščine imetja Slovencev pod fašizmom in ne množičnih izseljevanj Slovencev iz Julijske krajine (v dvajsetih medvojnih letih okoli 100.000, ne uničenih trdnih domačij in izumrlih številnih stoletnih rodov, ki nam jih ne more nihče povrniti in nihče plačati).

Globlje se je potrebno zamisliti tudi ob fobjah. Fojbe so dejstvo, so neizpodbitno velik zločin, ki ga je treba priznati in obsojati. Vendar jih nima nihče pravice povezovati s slovenskim narodom in jih obravnavati kot genocidno ravnanje Slovencev z Italijani, kot trdijo nekateri italijanski politiki in publicisti. Ne moremo jih obravnavati niti ne kot maščevanje za trpljenje in krivice, ki so jih prestali Primorci in del drugih Slovencev pod italijansko okupacijo, kakor jih opravičujejo nekateri naši uradni zgodovinarji.

Da fojbe niso posledica narodnega sovraštva, da niso posledica maščevanja za prestano trpljenje, da nimajo zveze z genocidnim revanšizmom nad Italijani v Trstu in Gorici, dokazujejo številna dejstva in okoliščine. Če bi bile fojbe posledica narodnega maščevanja, bi našli v njih le fašiste in njihove sodelavce, ne pa tudi nemške vojne ujetnike, slovenske civiliste in vojake, nasprotnike revolucionarnega nasilja, pa tudi velike antifašiste in narodnjake.

Če bi šlo za maščevanje za prestano trpljenje, bi se to udeležilo že septembra 1943, ko so se vojaki, financarji, karabinjerji in uradniki neorganizirano vračali v svoje domače kraje. Nasprotno, ljudje so jim pomagali s hrano in z obleko, da so se varneje umikali. Tudi primorski partizani so zajete italijanske vojake razoroževali in jih usmerjali naprej v domače kraje. To prepričljivo dokazuje, da v ljudeh ni bilo sovraštva do Italijanov kot naroda in da so znali razlikovati med ljurstvom in krivično oblastjo.

Fojbe so delo tistih, ki so se šolali v moskovski partijski šoli in

delali po direktivah kominterne in Stalina. Revolucija, ki je v zadnjih dneh odpora nemškega okupatorja pljusnila tudi pred naše sedanje državne meje, je potekala pod vodstvom jugoslovanskih komunistov v sodelovanju z italijanskimi. Gre torej za zločin pod vodstvom kominterne. Gre torej za ideološko in ne za nacionalno obračunavanje. Zgodovinarji in vladajoči politiki, tako italijanski kot slovenski, poznajo Komunistični manifest ter cilje in metodologijo razrednega boja. Čudno, da Italija hoče to zlo dejanje obravnavati kot problem odnosov med Slovenci in Italijani. To pa verjetno zato, ker je komunizem kot teorija in praksa propadel in krivec za fojbe ni več nevaren. Slovenci pa smo še tu, na svoji zemlji, v svoji državi, večna napota osvajalnim načrtom proti vzhodu.

Drugo vprašanje pa je, zakaj naši vladajoči politiki ne predstavijo pravih krivcev pobojev, saj se točno ve, kdo je vodil vse vojaške in civilne operacije v tistih dneh osvobajanja Trsta in Gorice. Zakaj naši politiki dopuščajo, da pada črni madež na Slovence, da nas predstavljajo kot barbare mučitelje, vampirje, ljudi najslabše vrste? Zakaj ne znamo odpraviti te težke zgodovinske more, kot so to opravili Nemci, pri katerih so krivci za zločine nacisti?

Zakaj naša oblast noče povedati, da so za fojbe krivi komunisti ali »prejšnja oblast«, v glavnem isti, ki so zakrivali poveljne poboje na slovenskih tleh? Ali je morda našim vladajočim politikom pomembnejša zaščita ideologije preteklosti kot narodnih interesov? Torej je ideološko še vedno pred nacionalnim. Z zagovarjanjem in opravičevanjem zločinskih dejanj svet ne more spremeniti drugorazrednega odnosa do nas, kakor ga predstavlja italijanska publiciteta. Vprašanje fobj in vseh poveljnih pobojev moramo razčistiti sami. Ne dovolimo, da nas bodo v to prisilili naši okupatorji in raznarodovalci, in to opravili po svoje, v dolgotrajno škodo našemu narodu in državi.

Tudi italijanske oblasti še niso

dokončno razčistile s fašistično preteklostjo, niso obsodile fašističnih zločinov. Nobenih procesov ni bilo proti krivcem. Nobene volje, da bi se popravile krivice in da bi se odpravile posledice genocidne fašistične zakonodaje.

Obe državi bi morali objaviti krivice, se soočiti z resnico in obsoditi vsaka svoj totalitarni režim in lastno zločinsko ravnanje. Senca krivic in hudodelstva bi tako zbledela in omogočala pravo sožitje. Zatiskanje oči in sprenevanje ne more koristiti sosedskim odnosom in je velik nesmisel. »Zemlja ničesar tako ne skriva, kar luč dneva, čas ne razkrije.« (Horac) Vse navedeno kaže, da italijanska politika do Slovencev ni bila nikoli dobrohotna, odkrita in poštena, vedno se je do Slovencev vedla superiorno, podcenjevalno, z bolj ali manj prikrito težnjo po asimilaciji. Ta pojav se je popolnoma razgalil v obliki fašizma. Bolj prefinjeno in prikrito pa se je nadaljeval v poveljnih letih in se spet okrepil, ko želijo Slovenci postati enakopraven in enakovreden evropski narod.

Naši odnosi s sosedi bodo jasnejši, ko bo napisana objektivnejša zgodovina. Tedaj bomo znali bolje presojsati in razumevati politiko naših mejašev, brez primesi utopičnega proletarskega internacionalizma, ki ga je s krvavimi dokazi ovrgla družbenapraksa, vendar mu še vedno nasedajo nekateri vodilni slovenski politiki doma in v zamejstvu in ga posodablajo z iluzijami o multikulturalnosti.

Iz tednika *Novi glas*

KRATKE NOVICE

HANOI – Vietnamska škofija Lang-Son-Cao Bang je skoraj po štiridesetih letih dobila novo stolnico. Prejšnjo so leta 1967 med vietnamsko vojsko razdejale ameriške bombe. Duhovni poklici v tej škofiji vztrajno naraščajo. (Ave Maria)

LETO BREZ SONCA

MARKO KREMŽAR (12)

Vrnitev (V)

Bil pa sem tudi priča najbolj preprostega pobega iz taborišča, kar si ga je mogoče misliti.

Moralo je biti kmalu po tem, ko so nas mladoletne ločili od ostalih domobrancev. Med nami sta bila tudi dva brata Habjana. Družina je živela sicer na drugem koncu Most, a smo se dobro poznali. Fantje so bili krepki pevci in pri fari smo bili velikokrat skupaj. Z Ivanom, ki je bil z mano istih let, sva kot člana Slovenske legije skrivaj širila po Mostah naše ilegalne letake. Ivan je imel zdaj ob sebi precej mlajšega bratca Justija, ki je prišel z očetom med civilisti, ne vem s katerim transportom. Oče, starejši mož, ki ni bil domobranec, je bil menda v drugem delu taborišča.

Nekoč smo ujetniki kot tolikokrat stali pod popolnanskim soncem v vrsti sredi dvorišča. Ker je bilo vse taborišče močno zastraženo, v naši neposredni bližini ni bilo posebne straže. Vojaki so postajali okrog, a se za nas niso menili. Skozi taborišče v smeri od barak, kjer so imeli prej zaprte častnike, takrat pa še njihove žene in hčere, in kjer je bila tudi kuhinja, je star, utrujen konjiček vlekel voz s sodom gnojnice, ki je smrdela daleč naokrog. Na vozu je sedel starejši možak s klobukom na očeh in poganjal svoje kljuse. Ni pogledal ne na levo ne na desno najbrž, da ne bi preveč videl.

V vrsti je stal poleg brata Ivana Habjanov najmlajši. Naenkrat, ne da bi komu kaj zinil, je stekel na dvanaajstletni fantek iz vrste po dvorišču, se obesil na voz in sedel prav na soro za smrdečim sodom. Stražarji niso čuvali gnojnice, zato ni nihče opazil, da fantič, ki je bil oblečen le v hlače in srajco, ne spada k vozu prav kakor voznik. In tako ga je konjiček odpeljal okrog vogala in skozi taboriščna vrata na prosto – v svobodo. Partizani niso opazili, da je ušel, a so na nek način vendarle izvedeli za pobeg. Kakor so mi pripovedovali kasneje, je bil ubežnik še tisti dan doma, kjer ga je vsa srečna objela mama, ki ni zbežala pred »osvoboditelji«. Kot previdna žena je sina nekaj dni skrivala. Na ta način je Justija obvarovala. Že naslednji dan so partizani pri sosedih poizvedovali

za njim. Potem so nanj pozabili.

Veseli smo bili, da je fantiček pogumno ušel. To je vsaj malo pomagalo naši utrujeni samozavesti. Dnevi so se vlekli brez perspektive in brez upanja. Podrobnosti so se mi zbrisale iz spomina. Čakali smo, kaj bo. Lačni smo bili. Odkar smo prišli v taborišče, nismo kruha niti videli. Menažo so nam delili dvakrat na dan. Opoldne zajemalko vroče vode, v kateri je plaval temna goščava nemške posušene zelenjave, ki smo ji rekli »drahtverhau« ali žična ovira. Bila je ostra in bolj podobna oblanju kakor zelenjavi, a med njo se je skrival tu in tam košček razkuhanega mesa, ki smo ga včasih zaman iskali, a je vsej stvari le dajal nekaj hraniva. Drugi obrok je bil črna tekočina, ki so ji rekli kava. Za nas je bila pomembna zaradi usedline. »Zoc« je bil zdravilo proti griži.

Na sv. Vida dan, 15. junija, so nas zgodaj zjutraj zbrali sredi taborišča. Ni nas bilo več veliko in zaradi slabe hrane smo bili precej izčrpani. Rekli so nam, naj gremo v barake po svoje stvari, da gremo na pot. Nismo vedeli kam, a čudno se nam je zdelo, ker pred taboriščem ni bilo tovarnjakov. Nekam bo treba peš.

Ko smo se ponovno zbrali in uredili v tristo, smo izvedeli, da gremo proti Ljubljani. Poveljnik oddelka, ki nam je bil določen za stražo, je brez ovinkov preprosto povedal, da bo vsak, ki bi poskušal uiti ali bi zaradi kateregakoli razloga zaostal, na mestu ustreljen. Po tako bodrilnih besedah smo odkorakali skozi Kranj. Če so nas Kranjčani psovali, ko so nas pred tremi tedni partizani vodili v taborišče, so zdaj le stali ob cestah in molče gledali naš sprevod.

Povsod so še visele zastave z rdečimi zvezdami, a zunanji znak slavlja ni mogel zakriti resnih in tudi sočutnih pogledov, ki so nas spremljali. Vest, da partizani morijo

ŠKOFOVI ZAVODI v Šentvidu nad Ljubljano

TRŠAR

domobrance, se je tedaj že širila od ust do ust. Ljudje so vedeli, a so molčali takrat in potem še dolga leta.

Med potjo smo morali peti domobranske pesmi in korakati, kot smo pač mogli, sestradani in nekateri le za silo obuti. Po nekaj kilometrih so pričeli prvi omahovati. Podpirali smo drug drugega, da ne bi kdo padel ali zaostal. Enkrat smo se ustavili na cesti sredi polja, da so nekateri med nami in tudi stražarji lahko ob poti opravili potrebo. Verjetno bi takrat lahko kdo ušel, a nismo mislili na pobeg. Skrbelo nas je, da ne bi kdo zaostal, da bi ga ustrelili. Šepali smo, se opotekali, a smo morali od časa do časa vseeno še peti.

Nekje sredi polja sta se približali cesti dve dekleti, ki sta delali na bližnji njivi in vrgli med nas nekaj velikih kosov kruha. Partizani so pričeli kričati, potem pa streljati z brzostrelkami v smeri proti dekletoma, ki sta zbežali in izginili za grmovjem. Ne vem, kdo je dobil kaj tistega kruha, a lepo nam je bilo ob misli, da nismo popolnoma zapuščeni. Še so bile Slovenke, ki se niso bale in so čutile z nami ...

Le enkrat smo se ustavili in posedli po travnatem bregu ob cesti, da si je nek partizan sezul čevljev in stresel iz njega pesek ali kaj. Opazil sem, da je kmalu več stražarjev, ki so odšli z nami iz taborišča peš, imelo kolesa. Ne spomnim se, kako so prišli do njih. Po kratkem oddihu smo spet stopali po vroči cesti.

Poti po soncu in vročini ni bilo videti konca. Ne spomnim se, da bi kdo tožil. Mislim, da nas je bilo veliko, ki smo med prisiljenimi, a vendar našimi pesmimi tiho molili. Tu in tam sem skušal po spominu moliti križev pot - pa so se mi mešale postaje, ko sem spet in spet pričel znova.

O krog petih popoldne je menda bilo, ko smo prišepali v Šentvid. Mimo cerkve smo zavili skozi glavni vhod v nekdanje škofove zavode. Nagnali so nas v dvorano, ki takrat ni bila več prazna. Zdelo se je, da je že polna domobrancev. Morali so biti iz kakega drugega transporta. Ti so se morali stisniti proti odru, da so nam napravili prostor. Ko so za nami zaprli vrata, smo se poskušali za silo prešteti. Kasneje ob menaži so nas prešteli tudi partizani. Bilo nas je okrog 620 mož in fantov.

Škofovi zavodi so bili takrat nabito polni. Poleg dvorane je bila največja skupina domobrancev zaprta v kapeli, polne pa so bile tudi sobe. V vrhnjih prostorih so imeli zaprte ženske in celo na dvorišču okoli poslopja so nekaj časa ležali jetniki pod milim nebom, ker notri ni bilo več prostora. Po nekaj tednih je postalo prostora preveč. Zavodi so bili ob Teharjah največje koncentracijsko taborišče komunistične Slovenije. Pot v Kočevski rog in tudi v bližja brezna je vodila skozi Šentvid.

Partizani so rekli, da bomo v dvorani le do večera, a smo ostali vsaj nekateri več kot mesec dni, ki pa so bili za nas neznansko dolgi. Vroče je bilo. Natlačeni smo bili tako, da se na cementnih tleh ni bilo mogoče stegniti, ne da bi sunil tovariša, ki je ležal ob tebi ali pred teboj. Navadili smo se ležati tako, da smo imeli noge drug na drugem.

Prve štiri dni je bila hrana enkrat na dan. Včasih tudi sredi noči. Dali so nam po eno zajemalko nekake juhe, v kateri je bil razkuhan posušen krompir, ki je prišel gotovo še iz nemških vojaških skladišč. Kasneje smo dobivali hrano dvakrat dnevno, a zato le vročo vodo z drobci suhe zelenjave, kar pa je kmalu zamenjala prozorna voda s koščki sesekljane repe. O kruhu ni bilo sledu.

Poleg lakote so nas začele napadati uši. Teh do takrat nismo poznali. Vidno smo slabeli. Nekateri izmed tistih domobrancev, ki so bili v dvorani že pred nami, so prve dni ponujali za majhen ogorek stare cigarete svoj obrok menaže. Med nami niso mogli dobiti cigaret, a med prvotnimi prebivalci velike zavodske dvorane so sprva še izprosili kak čik. Taki so še hitreje hiral. Dobro se spomnim visokega suhega fanta, ki je sredi dvorane ponujal svoj obrok vodene menaže za »čik«. Ves se je tresel in gledal po nas, če se ga bo kdo usmili. Potem je razočaran sedel.

Prehrana ni bila brez težav. Na poti proti kotlu ali od njega je bil skoraj pri vsaki jedi kdo tepen. Kotel so privlekli med vrata in morali smo se razvrstiti od leve proti desni, če gledaš iz dvorane, po stopnicah mimo kotla in spet nazaj v dvorano. Paziti je bilo treba, da je bila vrsta na stopnicah pred kotlom lepo ravna. Verjetno je prav gneča v dvorani pomagala, da ni bilo prerivanja. Tla so bila nekaj časa tako pokrita s telesi, da je bilo zelo težko hoditi, če ti sotrpini niso naredili prostora. Tako so vstajali in odhajali po menažo najprej tisti, ki so bili najbližji stopnicam, potem pa se je vrsta odvijala in spet zavijala, dokler niso prišli na vrsto tisti pod odrom.

Ker je tedanja zavodska oblast menila, da je za vzdrževanje reda potrebna zunanja sila, so postavili poleg kotla pred nas krepkega partizanskega zastavnika z bikovko. Ta mož, ki je imel hlače stare ustaške uniforme ter novo partizansko bluzo z oprtacem, opasačem in pištolo za pasom, se ni nikdar pokazal brez omenjene

dolge pletene bikovke. Včasih jo je imel zvito v roki, včasih pa je mahal z njo, kot da namerava krotiti leve. Sprehajal se je vrh stopnic ob vratih, večkrat tudi ko ni bilo menaže, da je pokazal, kdo ima oblast. Med deljenjem obrokov pa je tu in tam mahnil po kakem hrbtu.

Če je kdo pri tem, ko se je hotel ogniti udarcu, kaj polil, je bil ponovno deležen bikovke. Imel pa je zastavnik bistro oko in sila dober spomin. Takoj je opazil, če se je kdo drugič postavil v vrsto za menažo. V takem primeru je prizadetega odvedel ven in ga pretepel.

Na levi in desni strani stopnic blizu vrat sta stala dva soda. Služila sta za stranišče vsem šeststodvajsetim ljudem. Okrog sodov je bilo vedno mokro. Kadar je bil sod poln in je že teklo čez, je stražar ukazal dvema fantoma, naj ga odneseta ven. Čeprav smo soda uporabljali vedno redkeje, sta bila vedno polna. Ker okrog sodov ni hotel nihče ležati, je bilo tam okrog vsaj malo prostora, drugod pa toliko večja gneča.

Jaz sem soda bolj malo rabil. Na veliko potrebo nisem šel celih 16 dni. To sem si zapisal na listek in kasneje z listka v zvezek, ker sem vedel, da čez nekaj časa tega niti sam ne bom verjel. Pa je le bilo tako. Potem pa me je neke noči zavila po trebuhu huda bolečina. Odpravil sem se proti bližnjemu sodu. Bil je poln, da je teklo čez. Privlekel sem se čez ležeča telesa do drugega, ki je bil prav tako prepoln.

Nikdar ne bom pozabil, kako sem se tisto noč komaj privlekel do vrat in na vseh štirih prosil stražarja, ki je stal na pragu, naj me pusti na stranišče. S svojega mesta ob luči, ki je prihajala skozi priprta vrata iz hodnika, je partizan lahko videl, da sta soda polna. Namesto odgovora mi je grozil s strelom. Od bolečine in slabosti sem bolj ležal kot stal na stopnici. Tudi puška me ni mogla premakniti. Stražarjev tovariš, ki je stal na drugi strani vrat, je slišal glasove in prišel pogledat, kaj se godi. Ozrl se je name, nekaj trenutkov postal, pa rekel prvemu: »Pusti ga.« Pomignil mi je. Privlekel sem se do vrha stopnic, ki so se mi zdele strašno visoke in se potem opotekal za njim čez vežo in hodnik do stranišča. Pustil me je samega in se postavil pred vrata. Ko sem opravil, sem opazil, da je šla od mene kri. Ko me je stražar odpeljal nazaj, sem se mu iz srca zahvalil. Usmilil se me je in usmiljenje je bilo takrat zelo redka, a zato toliko bolj cenjena krepost.

Kasneje smo bili že tako oslabljeni, da niso mogli več najti fantov, ki bi lahko prenašali polne sode. Pa tudi naše vrste so se že tako razredčile, da so nas pričeli voditi na stran od časa do časa, kadar se je stražarjem zazdelo, v skupinah po dvajset jetnikov iz poslopja ven v gramozno jamo, ki je bila na travniku nedaleč od vhoda. Meni ni bilo treba nikoli tja.

Po nekaj tednih sem sklenil, da se bom pridružil taki skupini, ker sem slišal, da je na poti do jame na robu parka pipa s čisto vodo. Vode ves čas nismo pili, ker je v dvorani ni bilo. Menaža je bila tako redka, da vsaj jaz nisem občutil žeje. Vendar je bila misel na svežo vodo vabljiva, pa tudi na to, da bi si morda lahko umil vsaj obraz. Bog ve, koliko tednov se že nisem umil.

Ko je bila priložnost, sem se odpravil »v jamo«. Kmalu sem videl, da nisem edini, ki ne namerava do jame in se bo ustavil kar pri pipi. Stražarjev, ki so nas spremljali, ni dosti zanimalo, kaj počnemo. Eden je ostal pri pipi,

drugi so šli naprej. Ko se jim je zdelo, da so dovolj časa čakali, so one v jami poklicali. Če niso hitro pritekli, so včasih, tako so mi pravili drugi, spustili rafal ali dva in disciplina je bila vzpostavljena. Pripovedovali so, da so nekoč enega od fantov ustrelili, ker ni dovolj hitro vstal.

Takrat sem bil že precej oslabel. Okrog pipe se nas je nabralo kar nekaj in treba je bilo pohiteti. Zajel sem pod pipo prgišče vode, jo popil ter se sklonil, da bi si splaknil obraz. Naenkrat sem videl le še rdečo meglo, ki je postajala vedno temnejša. Zravnaval sem se, a tema je ostala. Bil sem slep. Zaletaval sem se z iztegnjenimi rokami in prosil, naj mi kdo pove, kam naj grem. Sprva fantje ob meni niso razumeli, kaj mi je, jaz pa tudi nisem znal nič razložiti. Le to sem menda govoril, da ne vidim ničesar. Tovariši so me privedli nazaj v dvorano. Legel sem in čez čas spet videl.

Nekoč se je nekdo, ki je ležal blizu mene, vrnil od obiska »jame«. Spomnim se, kako nas je potolažil: »Fantje, če mislite, da smo mi lačni, ni to še nič. Na vrtu pred stavbo sem videl, da leži na prostem oddelek Grkov. So pravi okostnjaki. Ti so še bolj sestradani kot mi.« Spomnil sem se na grške vojake pred dravskim mostom in kako je mina enemu od njih odtrgala nogo. Verjetno so bili vrnjeni kot mi, ker so prišli do Angležev iz Jugoslavije. Nobena uradna statistika ne ve o njih ničesar, a skoraj gotovo počivajo tudi njihova izmučena telesa v slovenski zemlji.

Kasneje mi je še nekajkrat vzelo vid. Dokler sem ležal, sem videl, če pa sem vstal in se vzravnaval, me je večkrat objela tema. Ko pa so se naše vrste razredčile, se je nekega dne že proti koncu mojega bivanja v zavodih hrana izboljšala. Spet smo dobili krompirjevo juho, in sicer dvakrat na dan. Slabost je minila.

Dalje prihodnjič

60-LETNICA

konca druge svetovne vojne

IZ DRUGEGA KOTA

Dr. JANEZ ARNEŽ *

Božja milost se dotakne tudi največjega grešnika. Bog je vedno pripravljen pomagati, prenekateri grešnik pa zavrne njegovo pomoč. Zgodba levega in desnega razbojnika se ponavlja skozi vso človeško zgodovino. Tako je bilo tudi z nacističnimi zločinci, ki so prišli pred mednarodno sodišče v Nürnbergu. Obtoženih je bilo 24, a pred sodišče jih je prišlo 21. Bormana niso našli, Robert Ley je naredil takoj po aretaciji samomor, Krupp pa zaradi bolezni ni mogel pred sodišče. Od prisotnih jih je bilo enajst obsojenih na smrt, trije so bili oproščeni, drugi pa obsojeni na zaporne kazni.

Vodstvo zapora je poskrbelo tudi za versko pomoč in tolažbo zapornikom. Dva ameriška vojaška kaplana sta prostovoljno prevzela pastoralno skrb. Luteranski pastor je bil Henry Gerecke, Američan po rodu, a nemškega porekla. Za katoličane pa je skrbel pater Sixtus

O'Connor, rodom iz New Yorka. Vodstvo zapora je preuredilo dve celici v začasno kapelo, v kateri je bil oltar s svečami in z razpelom. Dodali so tudi majhen ameriški harmonij.

Štirje zaporniki so bili katoličani in Franz von Papen, eden od njih, je bil oproščen. Ostali trije, Hans Frank, Ernst Kaltenbrunner in Arthur Seys-Inquart pa so bili obsojeni na smrt. Ostali obtoženci so bili protestanti ali pa brezverci. Veri nasprotni so bili Rudolf Hess, Alfred Rosenberg, Julius Streicher in Alfred Jodl. Rosenberg je pastoru takoj ob prvem obisku hladno dejal, da ne potrebuje njegove pomoči. Do konca je odklanjal Sveto pismo in vero v odrešenje, kakor nam je bila po njem oznanjena. Pastoru je dejal, da je lepo, če je kdo tako primitiven, da sprejme zgodbo o križu, kot jo je pastor razložil. Vljudno je odklonil tudi vabilo,

da bi vsaj poslušal pasttorjevo molitev.

V enem prvih poročil poveljniku zaporov je pastor Gerecke pokazal versko stanje med svojimi varovanci: »Trinajst od petnajstih luteranov se je tedensko udeleževalo protestanskih obredov. Dvanajst od trinajstih je dalo znak, da so sprejeli krščanstvo. Sedem od dvanajstih je po strogem izpraševanju vesti na podlagi Svetega pisma prejelo Gospodovo večerjo.« Göring je redno hodil v kapelo in bil najbolj glasen pevec. Delal je vtis vernika. Toda v zasebnem razgovoru s pastrom je izjavil, da je zavrnil luteranstvo. Dodal pa je, da veruje v vsemogočno Moč, ki bi jo lahko imenoval Bog, toda ne verjame v resničnost Svetega pisma in ne v božanstvo Jezusa Kristusa. Kljub temu pa je želel prejeti sveto obhajilo. V tem pa mu pastor ni ustregel in mu pojasnil, da ne more podariti zakramenta človeku, ki je zavrnil Kristusa, ustanovitelja tega zakramenta.

Obtoženci so se izgovarjali, da so samo izvrševali povelja in da niso vedeli za zločine, ki jih je nacistična ideologija v praksi zagrešila proti človeštvu. Da bi jim pomagali rešiti se nevednosti, so jim predvajali dolg film o mučenju zapornikov v koncentracijskem taborišču. Del filma, ki so ga naredili nacisti sami, je kazal, kako so likvidirali Jude v varšavskem getu in kako so se SS vojaki krohotali, ko so opravili »s čiščenjem nezaželenih«. Dva specialista, psihiater in psiholog, sta bila postavljena na taka mesta, da sta lahko opazovala zapornike med predvajanjem filma in beležila vtise, ki jih je film napravil na posameznika. To je bila ena od metod ugotoviti, ali se kdo od obtoženih kesa, obžaluje in obsoja nacistične zločine.

Najiskrenejša izpoved obžalovanja osebne krivde pa je bil povratek v versko življenje. Eni so izkoristili milost, ki jim je bila dana, drugi pa jo zavrgli.

Hans Frank, ki je sprva poskušal narediti samomor, a so ga rešili, je neke noči, ko ni mogel spati, rekel ameriškemu polkovniku:

S sodnega procesa nacističnih vojnih zločincev v Nürnbergu po koncu druge svetovne vojne

»Nemčija potrebuje tisoč let, da bo zadostila za svojo krivdo.« S tem je priznal nepopisljivo odgovornost nacistov za zločine nad človeškimi bitji. Frank, nekdanji generalni guverner Poljske, ki je vodil 'vlado terorja', je priznal svojo krivdo in se zatekel v versko življenje kot edino obliko odrešenja svojega napačnega življenja. Prepričan je bil, da bo smrtna obsodba, ki jo je pričakoval, primerna kazen za njegova grozodejstva. Ko je oče O'Connor nekoč obiskal ameriškega poveljnika zaporov, mu je s solznimi očmi pripovedoval: »Frank je rešen, vrnil se je v Cerkev. To je posledica vašega razumevanja in obnašanja do njega.« Tudi poveljnik je bil prepričan, da se je Frank popolnoma spreobrnil in je v svoji celici veliko molil, posebno po spovedih, ki jih je opravil.

Ko je pastor obiskal maršala Wilhelm Keitla v njegovi celici, ga je našel sedečega na postelji s knjigo v roki. Keitel je bil obiska zelo vesel in obiskovalcu pokazal Sveto pismo, ki ga je bral. »Nosil sem ga skozi dve svetovni vojni. Iz te knjige vem, da Bog ljubi tudi grešnika kot sem jaz.« Prosil je presenečenega kaplana, če bi bil pripravljen prisostvovati njegovi zasebni pobožnosti. Keitel je pokleknil ob svoji postelji in bral iz Svetega pisma. Nato je pobožno molil. Kaplan Gerecke je, potem ko je Keitel končal s svojimi molitvami, z njim skupaj zmolil Oče naš.

Ribbentrop je bil resnično sre-

čen, da je v zaporu odkril Sveto pismo in luteranski katekizem. Vesel je bil, ko je našel v Svetem pismu tiste dele, ki govore o odpuščanju in o nebeški milosti. Na večer pred smrtjo je pokleknil in prejel obhajilo. Pastorju je dejal, da je sprejel Kristusa zato, da reši svojo dušo. Obžaloval je le, da ni imel možnosti, da bi z besedo in dejanjem potrdil to svojo odločitev.

Ko je stopal pod vešala, je izustil zadnje molitev s pastorjem: Zaupam Kristusu. Tudi pastor je opravil kratko molitev. Ko so ga vprašali, če želi še kaj izjaviti, je glasno dejal: Bog čuvaj Nemčijo. Moja zadnja želja je, da Nemčija ostane združena in da bi prišlo do sporazuma med Vzhodom in Zahodom.

Po obsodbi sta oba kurata bila stalno zaposlena in obiskovala obsojence po celicah. Veselo preseñčana sta bila ob tako malo pričakovani spreobrnitvi vodilnih nacistov. Nekateri od obsojenih so prosili za obisk duhovnika tudi po štirikrat ali celo petkrat na dan. Sauckel, Keitel in von Ribbentrop so prejeli obhajilo kar v svojih celicah. Frank je bil »miren in jasen, ko je čakal na svoj konec z verskim in filozofskim ponašanjem«. Prvi, ki je v zaporu prosil za obhajilo, je bil Fritz Sauckel, ki je ves čas zapore poživil svojo vero. »Sauckel je pogumno molil z menoj ob svoji postelji in dobrosrčno zaključil najino skupno molitev z besedami: Bog bodi usmiljen meni, grešniku. Popoldne pred smrtjo je ponovno s

solzami obžalovanja priznal svojo vero v vse odpuščajčo božjo ljubezen v Jezusu Kristusu kot svojim osebnim Odrešenikom.«

Isti pastor poroča, da je Keitel »popoldne pred svojo smrtjo v svoji celici sam vodil svojo pobožnost pred obhajilom. Nikoli še nisem slišal človeka, ki bi tako molil kot je on molil. Sprejel je popolno zagotovilo rešenja v krvi Jezusa, ki odvzame grehe sveta. Ob vsakem mojem obisku se mi je vedno zahvalil in me zagotovil o svoji trdni veri.« V svoji celici je jokal, ko mu je pastor podelil končni blagoslov. Pred obešenjem je še izjavil: Prosim Vsemogočnega Boga naj se usmili nemškega ljudstva.

Niso vsi zaporniki tako jasno izpovedali svojo vero. Nekateri so ostali neodločeni, kar je bilo v gotovi meri posledica nepracticiranja verskih dolžnosti skozi leta, ko so sodelovali v vodstvu protiverskega nacističnega režima. »Wilhelm Frick ni sprejel obhajila. Imela sva končne molitve v njegovi celici. Zatrjeval je, da verjame v Kristusa kot svojega Odrešenika, ki je s svojo krvjo zadostil za vse njegove grehe. Vzamem to na znanje, toda puščam sodbo v božjih rokah,« je zaključil pastor.

Ko so prišle žene na poslovilni obisk na smrt obsojenih mož, so njihovi otroci čakali v pastorjevi pisarni. In tedaj je pastor Gerecke doživel nadvse ganljiv dogodek. Ob neki priliki je mala Edda Göring ostala pri pastorju, ki jo je vprašal, če sploh kdaj kaj moli. »Vsak večer molim,« je odgovorila.

NACISTIČNI VOJNI ZLOČINCI. Od leve: Wilhelm Keitel, Fritz Sauckel, Wilhelm Frick (v ječi), Hans Frank, Joachim von Ribbentrop in Hermann Göring

»Kako pa moliš?« je hotel zvedeti. »Poklekнем ob svoji postelji, pogledam proti nebu in prosim Boga, naj odpre srce mojega očka, da bi lahko vanj prišel Jezus.«

Göring je na predvečer izvršitve smrtne kazni naredil samomor s strupom, ki ga je uspešno skrival, da ga ob številnih ponovnih kontrolah telesa in celice niso odkrili. Ko so o tej zastrupitvi obvestili pastora Gerecke, je takoj prihitel, se sklonil nad umirajočega in šepetal v njegovo uho besede Svetega pisma, »ki jih ni več slišal, kajti Göringovo telo je postajalo zeleno.«

Mrtve so naložili na dva tovrnjaka in jih peljali v Dachau, jih tam zažgali in pepel vrgli v reko. »Strahotne peči, ki so zahtevale veliko število življenj, so bile ponovno zakurjene in vanj vržena telesa ljudi, ki so jih popreje napolnjevali.«

Ameriški polkovnik Burton C. Andrus je bil poveljnik posebnih zaporov za nacistične zločince in skrbnik varnosti vrhovnega sodišča. Objavil je svoje spomine na ta del svojih poklicnih dolžnosti.

* Priredil po knjigi ANDRUS, Col.
Burton C. I was Nuremberg jailer.
N.Y., Tower, 1970.

KRATKE NOVICE

NEW YORK – Ameriško ministrstvo za kmetijstvo ugotavlja, da je leta 2003 v ZDA 12 milijonom družinam primanjkovalo hrane ali pa so bili resno zaskrbljeni, da je ne bo dovolj. V okoli štirih milijonih družin je bil leta 2003 vsaj en član v določenem času lačen, ker si ni mogel privoščiti hrane. Preostalih osem milijonov družin pa se je izognilo lakoti z zmanjševanjem obrokov, iskanjem pomoči pri dobrodelnih organizacijah ali pa s prošnjo za bone za hrano, ki jih najrevnejšim daje zvezna vlada. (Ave Maria)

Duhovno življenje je objavilo

JULIJ

PRED 70 LETI (1935)

Julijska številka 96 prinaša daljše poročilo o življenju in delovanju skupine slovenskih izobražencev, ki so prišli v Argentino v prvih letih 20. stoletja. V članku z naslovom **Ob smrti ing. Gabrijela Brinška** poroča ne le o njem, ampak tudi o njegovih kolegih. To so inž. Bogomil Žnidaršič, inž. Janez Benigar, inž. Ciril Jekovec in Franc Krašovec, ki s psevdonimom Franc Dalibor sodeluje pri Duhovnem življenju s številnimi članki s skupnim naslovom *Argentinski filmi*. Večina imenovanih so bili v času prve svetovne vojne delavni in zaslužni člani *Jugoslovanske narodne obrane*, ki je med izseljenci uspešno vodila delo za narodno osvoboditev, kasneje pa v slovenskem odseku *Obrane* manifestirala proti tujim pretenzijam na slovensko zemljo. Drugi zaslužni rojaki iz tega časa so še Flor (Cvetko), Naglič, Kerševan, Tomec in Fratnik.

Duhovno življenje ima oddelek za otroke z naslovom *Naš mladi rod*. Včasih pa objavi tudi **Kotiček botre Mine**, ki je tudi namenjen otrokom, objavlja pisma otrok botri Mini in odgovore nanje. V zadnji julijski številki je ta oddelek posvečen opisu zavoda Lipa v Villa Madero (prej imenovan tudi Zavod sv. Cirila in Metoda), ki ga vodi Benedikt Gomišček. Voditelj zavoda poroča: »Polovica dečkov je slovenskih staršev, Primorcev, ostali pa so drugih izvorov. Večinoma so revnih staršev. Občevalni jezik v zavodu je slovenski, tako so se tudi gojenci drugih narodnosti naučili naše mile govorice. Z voditeljem sicer lahko kramljajo v španščini, drugače pa

je z našo staro materjo, ki je šele pred nekaj meseci prišla iz Gorice. Ne zna sicer razen slovenskega nobenega drugega jezika, pa se vendar rada pomenkuje z našimi fantiči. Takole jim pripoveduje: 'Jaz sem Slovenka in se argentinski ne bom učila. Raje se vi učite slovenski, ki ste mladi'. Zelo ljubimo pevske ure. Vsi pojemo slovenski. Seveda urežemo včasih tudi kako argentinsko vmes, to pa zaradi šolskega reda...«

V isti številki DŽ je opisano praznovanje drugega jugoslovanskega evharističnega kongresa v Ljubljani. Papežev zastopnik je bil poljski kardinal Hlond. Glavna kongresna manifestacija je bila na ljubljanskem stadionu. Na častnih mestih civilnih oblasti so bili zastopnik kralja Petra II. general Nedeljković, notranji minister dr. Anton Korošec, ban dr. Dinko Puc in župan dr. Vladimir Ravnihar. Računajo, da je bilo vseh udeležencev okrog 200.000. Med kongresnimi zborovanji je bilo tudi zborovanje univerzitetnih študentov, katerega je otvoril nadškof Jeglič. Med drugim je rekel: »Spominjam se še dobe, ko se je samo šest akademikov izreklo za katoliška načela. Danes pa vidim tako množico! To mi je v poročstvo, da bo nova slovenska visokošolska mladina, ki je našla v veri tako tesno vez s svojim vernim narodom, znamenje lepše bodočnosti slovenskega naroda. Najbolj občudujem vašo odločnost.«

PRED 60 LETI (1945)

CIRILOVA NEDELJA

V sako leto v Buenos Airesu rojaki praznujejo nedeljo v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu in Metodu. Slovesnost

je bila letos 8. julija popoldne na Avalos 250. Pri cerkvenih obredih je sodeloval povečan otroški pevski zbor. Po končani pobožnosti so se preselili v prostore na Paz Soldán 4924, kjer je bilo najprej zborovanje paternelskega odseka Bratovščine živega rožnega venca, nato pa čajanka in družabna prireditve. Na zboru Bratovščine so izvolili nov odbor, katerega odslej sestavljajo: prednik Stanko Troha, tajnica Marija Grežer, njena pomočnica Vida Čebon, blagajničarka Katarina Cotic, zastavonoša Bojan Čebon ter odbornice Pepca Furlan, Vida Kjuder in Anica Kogoj.

SLOVENSKI LIST

»Naše glasilo je na kraju,« po- toži dušni pastir Janez Hladnik in nadaljuje: »Konzorcij, ki je skupno z društvom *Slovenski dom* list doslej vzdrževal, ne zmore bremena naprej, kajti razumevanje rojakov za potrebe lastnega glasila je tako sramotno padlo, da je list onemogočen. *Slovenski list* je zadnjič izšel 16. julija in je dal rojakom na razpolago, naj ukrenejo, kar se jim zdi primerno, da ne ostanemo brez glasila. Nekateri rojaki so prišli k meni in me nagovarjali, naj bi vzel za- devo v roke. Toda to ne bi bilo na mestu, kajti če bi enim ugodil, bi takoj drugi vstali proti in bi rekli: Farja pa že ne... In tako bi delali nepotreben razdor. Zato pa jaz nočem tiščati v posvete, kjer naj odgovorni rojaki stvar trezno in dobro premislijo in ni- kakor ne rečejo: Če bo zraven tisti, mene ne bo... () Zato, rojaki, kar hitro na delo in nesebično naj se vsak odreče svoji nepotrebnosti!«

ŠKOFJE NA ČRNI LISTI

»Belgrajska *Politika* je baje objavila vest, da je Titova vlada označila tri jugoslovanske škofo kot izdajalce. To so sarajevski nadškof Šarič, zagrebški nadškof Štepinac in ljubljanski škof Rožman. () Dr. Gregorij Rožman je bil vsak čas velik branilec slovenskih pravic in se je navdušil

v domovinski ljubezni še v času študentskih bojov za pravice ko- roških Slovencev, od kjer je doma. () V grozotah civilnega boja, ki se je razdivjal med partizani in vaškimi stražami je narod odločno svaril k previdnosti, da naj varjejo svojo narodno čast in pa da naj se čuvajo pred komunizmom.

Gornja vest pa ni zanesljiva. Po- novno že so se pozneje izkazale za izmišljotine razne vesti. Upajmo, da je tudi ta vest delo ljudi, kateri hočejo naši stvari škodovati. Do- slej se še ni nič zvedelo, da je Tito- va oblast proti kakemu škofu kaj dejansko storila.«

NI SE TREBA VZNEMIRJATI

»Dogovor glede Trsta ni nikaka odpoved Jugoslavije na naše Pri- morje, temveč je le trenutno po- mirjenje duhov. Odvisno je torej vse od preudarne politike Jugos- lavije doma, katera bo s svojim ravnanjem ohranila ali pa tudi zai- grala simpatije Primorcev, kateri bodo slednjič sami odločili o svoji bodoči usodi.«

PRED 50 LETI (1955)

17: Slovenska *Vincenci- jeva konferenca* je zbrala prispevke pri slovenskih službah božjih.

23: Pričela je delovati *Če- belica*, ustanova SDP vzajem- no-podpornega značaja, z nalo- go zbirati prihranke slov. roja- kov, omogočati varčevanje in pozneje posredovati posojila in medsebojna denarna nakazila; del tako zbranega kapitala bo ob skrbnem upravljanju mogel služiti kot obratni kapital za potrebe skupnosti: omogočiti gradnjo dvorane in najpotreb- nejših prostorov Slovenske hiše. Vloge in posojila so brezobres- tna.

24: SKA je imela **kulturni večer posvečen spominu Nar-**

teja Velikonje in drugih le- poslovcev, ki so postali žrtve revolucije. Predaval je dr. Tine Debeljak v dvorani župnišča v Ramos Mejiji.

30: *Družabna pravda* je pri- pravila **diskusijski večer** na Víctor Martínez 50, s predava- njem dr. Ivana Ahčina **o nauku Pija XII. o odnosih Cerkve do države**.

31: *Sloven-film* je predvajal **film Fabiola** v dvorani župni- šča v Ramos Mejiji.

31: Naslovni škof iz Iberá mons. Julián P. Martínez je **pos- vetil dva diakona slovenske- ga semenišča** v novi semeniški kapeli v Adrogué; to sta Franc Himmelreich in Jošt Martelanc.

92 BESED LJUBEZNI

IGOR (Adolf Željko Škrjanec)

Pojoč se bom spet vrnil k Tebi,
mati,
lase Ti božal, v boli osivele.
Čez Rožnik bodo ptice spet zapele,
iz mrtvih sanj zbudile gozd košati.
Spet bom žareč kot sonca sij med
vrati,
poljubil Te, srce Ljubljane bele,
priklical zvezde Ti v oči zgorele,
Tvoj Benjamin, najmlajši brat med
brati.
Ko sem odšel - še veš? - v pomlad
brez maja,
samoten potnik sredi neme vrste,
si zajokala: zadnji sin odhaja!
Iskala si moj tihi grob brez krste,
a si prejela pismo z onstran 'raja',
da bom pojoč spet gladil Tvoje
prste.

iz naše kronike

METKA MIZERIT

V petek, 29. aprila, je **ODSEK ZVEZE ŽENA IN MATER IZ SLOMŠKOVEGA DOMA**, pod vodstvom Pavle Škraba, **OBISKAL** tematični park »**TIERRA SANTA**« (Sveta dežela). Izleta se je udeležilo lepo število žena in mož, ki so si ogledali zanimivi park.

»**Bom naredil stezice**«, je bilo geslo praznovanja **45. OBLETNICE SLOVENSKEGA DOMA V CARAPACHAYU**. Slovesnost je bila v nedeljo, 1. maja; začela se je dopoldne z dviganjem argentinske in slovenske zastave in petjem obeh himen. Sledila je sv. maša, ki jo je daroval delegat dr. Jure Rode za vse žive in pokojne rojake iz Carapachaya.

Po sveti maši je sledil kulturni program. Najprej je predsednik Doma Franci Žnidar pozdravil predstavnike bratskih domov in organizacij ter vse navzoče. Predsednik Zedinjene Slovenije g. Lojze Rezelj je čestital rojakom v Carapachayu ob lepi obletnici. Ani Klemen je ob spremljavi diapozitivov nanizala spomine na začetke in življenje Doma. Slavnostni govornik je bil lic. Franci Markež, ki se je spomnil šestdesetletnice zdom-

stva. Opisal je begunsko pot od doma, vetrinjsko taborišče in pokol slovenskih domobrancev. Prešel je v sedanost in povedal, kako smo si na tuji zemlji postavili dom, gojili krščanske in slovenske vrednote ter že v tretjem rodu ohranili zvestobo slovenski domovini.

Pesem Kajetana Koviča »Spomini izseljenca« je podala ga. Helena Fink Žnidar. Ga. Jana Strgar, svetovalka na veleposlaništvu Republike Slovenije, je čestitala Domu ob lepem prazniku ter izročila predsedniku Franciju Žnidarju Priznanje v imenu Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. Dom je prejel odličje za delo, ki ga opravlja za ohranjanje slovenstva v tujini. Na prireditvi pa so se spomnili tudi pokojnega papeža Janeza Pavla II. ter pokazali nekaj diapozitivov z njegovega potovanja v Sloveniji. Za konec kulturnega programa so vsi navzoči zapeli »Karapačajske stezice«, ki jih je za to priložnost napisal in spremljal na harmoniko Janez Žnidar.

Sledilo je skupno kosilo, ki ga je pripravila Ani Senovršnik Resnikova s pomočniki in so ga natakari hitro

in spretno postregli.

Popoldne se je začel na igrišču mladinski turnir v odbojki. Odrasli pa so se zadržali v Domu pri družabnih igrah in prijateljskem pogovoru.

V četrtek, 5. maja, je **NA PRAVNI FAKULTETI BUENOSAIREŠKE UNIVERZE**, v sklopu ciklusa predavanj o emigrantih in socialnem skrbstvu, **PREDAVAL** diplomirani časnikiar **TONE MIZERIT O SLOVENSKE EMIGRACIJI**.

V soboto, 7. maja, je bila v **slovenski cerkvi Marije Pomagaj MLADINSKA SV. MAŠA**. Udeležilo se je lepo število deklet in fantov. Maševal je g. Franci Cukjati.

45. OBLETNICA SLOVENSKEGA DOMA V SAN MARTINU so rojaki praznovali v nedeljo, 8. maja, pod geslom: »**Spomin, sonce prihodnosti**«. Za hvalno sveto mašo je daroval delegat dr. Jure Rode v Zavodu Srca Jezusovega. Slovesnost je povzdignil Slovenski pevski zbor, ki je prepeval pod vodstvom prof. Lučke Marinček Kastelic. Vsi rojaki so se nato zbrali v dvorani Doma. Med gosti je bil veleposlanik Republike Slovenije mag. Bojan Grobovšek, predsednik Zedinjene Slovenije g. Lojze Rezelj, delegat dušnih pastirjev dr. Jure Rode, zastopniki domov in organizacij. Ob petju obeh himen so sprejeli obe zastavi, argentinsko in slovensko. Predsednik Doma inž. Tone Podržaj je nagovoril zbrane goste. Veleposlanik RS mag. Bojan Grobovšek je čestital Domu ob obletnici in izročil Priznanje v imenu Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu. V imenu ZS je domu čestital predsednik g. Lojze Rezelj. Slavnostna govornica je bila ga. Marta Jenko Škulj, ki se je ozrla v preteklost in vprašala: Kam? Zakaj? Kako? Ugotovila je, da Slovenski dom ni le stavba, ampak predvsem osebe, ki vanj zahajajo. Poudarila je, da je predvsem važno složno delo in povezanost med člani.

Sledil je odrski nastop. Simpatični trgovec (Jože Rupnik) je ponujal kovček spominov in ob njih so vsi navzoči prehodili pot begunstva, taborišč, življenje v novo zemljo in začetke doma. Sodelovali so še

17. marca 2005 je bila krščena LUCIJA KLARA DEBEVEC, hčerka Matija in Cvetke, roj. Kopač v cerkvi Virgen del Valle. Krstil je č.g. Anton Pintarič. Botra sta bila Marija Clara Simčič Erjavec in Matjaž Zupanc.

Slavo od dosedanjega dušnega pastirja v San Justu, g. TONIJA BIDOVCICA, ki je odšel v Slovenijo. Foto: MARKO VOMBERGAR

Slovenski pevski zbor iz San Martina s pesmimi: Rožmarin; Jaz bi rad cigajnar bil in Nazaj v planinski raj. Učenci Rožmanove šole so pod vodstvom Marjete Žgajnar in ob spremljavi Lučke Kastelic, navdušeno zapeli Barčica in O moj preljubi dragi dom. Mladi so ob spremljavi orgel (Saši Podržaj) in violine (Julija Kastelic) zapeli pesem Spominčice. Folklorna skupina, ko jo vodi Sonja Petkovšek Boltežar je zaplesala gorenjski ples. Mladci in mladenke so recitali pesm Toneta Kuntnerja: Jaz te imenujem mati. Pripravila jih je Monika Zupanc Filipič. Viktor Leber je recitiral pesem: Svojim III (Tone Rode). Za konec so vsi navzoči zapeli pesem: Slovenija v

svetu. Da je prireditev lepo uspela so pripomogli sodelavci: Regina Leber, Tonči Pavlič, Janez Filipič, Vera Breznikar Podržaj (zamisli in režija programa).

Odlično kosilo so pripravile članice odseka Zveze slovenskih mater in žena (predsednica Marjeta Smersu Boltežar). Hitro in spretno pa so ga postregli mladi, ki jim predsedujeta Nataša Rupnik in Martin Jerman. Vse pa je nadzoroval Tomaž Filipič. Gostje in člani Doma so se še dolgo zadržali v prijateljskem pogovoru.

V četrtek, 12. maja, je bil v Slovenski hiši **REDNI SESTANEK ZVEZE SLOVENSKEH MATER IN ŽENA**. Vodila ga je predsednica ga. Pavlina Do-

bovšek. Po seji nam je ga. Cirila Pernišek Žužek prebrala zanimive zapiske iz očetovega dnevnika, ki opisuje beg čez Ljubelj, dneve na Vetrinjskem polju in nasilno vračanje domobrancev v Slovenijo.

V soboto, 14. maja, so imeli **DIJAKI, ki obiskujejo SSTRMB, DAN DUHOVNOSTI**. Vodila sta ga gg. Franci Cukjati in Pavle Novak, ki na tečaju poučujeta verouk. Sodelovala je tudi skupina mladih. Dan so zaključili s sveto mašo.

V soboto, 9. aprila 2005, sta se poročila v cerkvi Ntra. Sra. de Lourdes v San Justu **LUČKA OBLAK** in **MARKO ANDREJ ČOP**. Čestitamo!
Foto: Marko Vombergar

V nedeljo, 24. aprila 2005, je bila krščena v cerkvi Marijinega rojstva v Šmarju-Sap pri Grosupljem **VALERIJA ANA TRONTELJ**, hčerka Matjaža in Marie Ane, roj. Slak; botra sta bila Mateja Zabukovec in Daniel Stanko Slak. Krstitelj je bil župnik Jože Mrvar.

Slovenci smo vedno radi romali v razne romarske kraje, predvsem v Marijina svetišča. Po vsej slovenski zemlji so posejane cerkve, kamor se je verno slovensko ljudstvo zatekalo k Materi Božji ter jo prosilo za varstvo in pomoč v času nevarnosti. To izročilo smo prinesli s seboj v izseljenstvo. V nedeljo, 15. maja, **SMO SLOVENCİ ROMALI NA BOŽJO POT V LUJAN**, kjer stoji največje romarsko svetišče v Argentini. Romanje je potekalo v znamenju šestdesetletnice odhoda iz domovine in strašnega pokola slovenskih domobrancev. Kljub napovedi slabega vremena je bila udeležba številna.

Mogočno svetišče so napolnili slovenski romarji. Sveto mašo za vse žive in pokojne rojake v Argentini je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev msgr. dr. Jure Rode. Somaševal je misijonar pater Lovro Tomažin. Sveto daritev je povzdignilo ljudsko petje, ki ga je vodila priložnostna pevška skupina. Na orglah nas je spremljala gospa Anka Savelli Gaser.

Pri pridigi se je dr. Jure Rode spomnil odhoda iz domovine pred šestdesetimi leti in pokola Slovenske

narodne vojske. Ker je bila binkoštna nedelja, je nanizal misli o prihodu Sv. Duha in omenil, da so apostoli na prve binkošti govorili različne jezike. Poudaril je važnost in pravico, da molimo v materinem jeziku. Med sveto mašo je spovedovalo več slovenskih duhovnikov.

Ko smo odhajali od maše, je močno deževalo, zato je bila popoldanska pobožnost napovedana v baziliki.

Po kratkem odmoru smo se ob 14. uri zbrali v svetišču. Najprej je govoril pater Lovro Tomažin o Sv. Duhu, Mariji in Evharistiji. Sledila je procesija po cerkvi. Najprej je mlad fant nesel križ, sledili so zastavonoše z argentinsko, papeško in slovensko zastavo, nato pa bandero svetogorske Marije. Potem so šli šolski otroci z učiteljicami; fantje so nosili kip lujanske Marije, nato pa je šla dolga vrsta otrok in deklet v narodnih nošah. Podobo Marije Pomagaj so nosili fantje, oblečeni v narodne noše. Za brezjansko Marijo so se uvrstili ministranti in duhovniki. Drugi verniki smo ostali v klopih in molili rožni venec. Po procesiji so bile litanije Mater Božje, ki so jih

peli duhovniki in pevci. Proseče so odmevale prošnje k Mariji za pomoč. Ob koncu je bil blagoslov vseh tistih, ki imajo posebne težave ali trpljenje in so to želeli.

S pesmijo Marija skož življenje smo zaključili naše romanje. Vračali smo se na svoje domove v zaupanju, da bo Marija uslišala naše prošnje.

V prodaji **JE RIFA ZA SLOVENSKO HIŠO IN DUHOVNO ŽIVLJENJE**. Delegat dr. Jure Rode je naslovil prošnjo na prijatelje in dobrotnike Slovenske hiše in cerkve Marije Pomagaj, da naj kupijo rifo in s tem pomagajo pri vzdrževanju obeh stavb in verske revije.

V četrtek, 19. maja, so gospe odseka **ZSMŽ SAN MARTIN** imele **SVOJ REDNI SESTANEK**, na katerem je govorila ga. Metka Magister o temi: Resnične zgodbe o zdravlilih iz domače lekarne.

SLOVENSKO GLEDALIŠČE BUENOS AIRES je v soboto, 21. maja, v **Našem domu v San Justu**, **UPRIZORILLO IGRO STRIČEK VANJA** (Anton P. Čehov). Igro režira Blaž Miklič, sceno pa je

Skupina iz Slomškovega doma v »Tierra Santa«. Foto: PAVLA ŠKRABA

pripravil g. Tone Oblak.

V sredo, 25. maja, pa je Slovensko gledališče z igro gostovalo v **Hladnikovem domu v Slovenski vasi**. Obakrat je bil obisk zelo številčen in igra je odlično uspela.

V nedeljo, 22. maja, je bilo **ŽEGNANJE V SLOVENSKI CERKVI PRI MARIJI POMAGAJ**. Sveto mašo je daroval delegat slovenskih dušnih pastirjev dr. Jure Rode. Somaševali so še: misijonar pater Lovro Tomažin. Dr. Mirko Gogola, prelat Jože Guštin, pater dr. Alojzij Kukovica, in g. Tone Bidovec. Ob tej priložnosti je **PRELAT G. JOŽE GUŠTIN PRAZNOVAL BISERNO MAŠO**. Pri sv. daritvi je pel otroški zbor šole Franceta Prešerna pod vodstvom gospe Mojce Prešeren Jelenc, na orgle jih je spremljala gospa Anka Savelli Gaser. Pri pridigi se je dr. Jure Rode spomnil šestdesetletnice odhoda iz domovine. Najprej je prebral pismo, ki ga je škof dr. Gregorij Rožman tedaj namenil slovenskim beguncem. Nato pe je prebral še pismo, ki ga je škof napisal beguncem leta 1947, ko so ti iz taborišč začeli odhajati v svet.

Posebej se je dr. Rode spomnil slavljenca - biseromašnika in opisal njegovo življenjsko pot ter delo, ki je bilo bogato in plodno tako v argentinski Cerkvi, kot v slovenski skupnosti. Ob koncu sv. maše je spregovoril tudi g. biseromašnik. Spomnil se je svojih staršev in vse družine.

Po sveti maši so se gostje zbrali v veliki dvorani, kjer so bile pripravljene mize za slavnostno kosilo. Navzoči so bili predstavniki vseh domov in organizacij. Kosilo so pripravile gospe ZSMŽ, pod vodstvom gospe Pavle Škraba in ga tudi postregle. Ob dobri postrežbi in prijetnem pogovoru je hitro minil čas. Ob koncu se je dr. Jure Rode zahvalil vsem, ki so pripomogli k lepemu uspehu in vsem, ki pomagajo pri vzdrževanju slovenske cerkve in hiše. Omenil je tudi knjigo »Letopis dušnega pastirstva«, ki jo je napisal arh. Jure Vombergar.

Po kosilu so bile v cerkvi pete litanije Matere Božje. Kako nam je pri srcu naša Zavetnica in kako radi

Z igre STRIČEV VANJA. Prihodnjič več slik. Foto: MARKO VOMBERGAR

pojemo pesmi, ki so ji posvečene! S temi melodijami v srcu so se rojaki razšli na svoje domove.

Zvečer, 23. maja, **PRED PRAZNIKOM MARIJE POMAGAJ** po slovenskih družinah **MOLIMO ROŽNI VENEC** pred Marijino podobo, ki jo okrasimo in pred njo prižgemo svečo. 24. maja pa **MOLIMO ZA NAŠO MLADINO** in

prosimo Marijo, naj čuva vero naših otrok, deklet in fantov.

V sredo, 25. maja, je bila **V SLOMŠKOVEM DOMU POČASTITEV NAJ-SVETEJŠEGA** in sveta maša. Pobožnost je vodil arh. Jure Vombergar. Sv. mašo je daroval naš dušni pastir g. Franci Cukjati. **SKUPINA** pa je ta dan **ROMALA V SAN NICOLAS**.

Fotografija iz nemškega časopisa *München* ilustrira poročilo pod naslovom »5000 Münhenčanov moli križev pot«. Na njej boste odkrili tudi nam znanega prebivalca Münchna.

Ein „Kreuzweg der Völker“: Rund 5000 Münchner nahmen an der Karfreitagsprozession durch die Münchner Innenstadt teil.

Foto: ddp/Jörg Koch

5000 Münchner beten beim Kreuzweg der Völker

malo za šalo...

Gregor gleda, kako župnik s kladivom in žebli popravlja plot.

»Ali bi se rad česa naučil?«
vpraša župnik.

»Ne, le zanima me, kaj rečejo župniki, ko se kresnejo po prstih.«

»Vi ste eden naših najboljših delavcev,« pohvali šef Janeza.
»Ne vem, kako bi brez vas. No, od prvega naprej bomo vseeno poskusili.«

Gorenjki Lojzki je umrl mož. Lojzka je odšla v časopisno podjetje in želela oddati osmrtnico. Zaradi varčnosti je želela samo napis: »Tone mrtev!«

Uslužbenka na oglasnem oddelku jo je začudeno pogledala, nato pa ji pojasnila:

»Do pet besed je enaka cena.«

»No, potem pa napišite: Tone mrtev! Ugodno prodam traktor!«

Mož se je vrnil iz službe in ženo zalotil v kuhinji pri pomivanju posode.
»Toda draga, na svoj rojstni dan ti pa res ni potrebno pomivati posode! Pusti jo do jutri!«

»Mihec, zakaj pa imaš rdeče uho?« ga vpraša mamica, ko je Mihec vstopil v kuhinjo.

»Očka mi je primazal eno okoli ušesa, ker sem ga prekinil, ko je pripovedoval šalo.«

»No, to naj ti bo šola: Kadar očka pripoveduje šale, ne pozna šale.«

Gospodarica je naročila novi hišni pomočnici:

»Danes zvečer bomo dobili goste. Ko boste pripravljali telečjo glavo, dajte limono v gobec in peteršilj v ušesa!«

»Joj, kako bom pa izgledala?« se je prestrašila hišna pomočnica.

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- Imam ekološke probleme: moja duša je onesnažena.
- Poznam človeka, ki je takšen lažnivec, da se vedno ozrem v nebo, kadar mi reče »dober dan«.
- Absurdno je, če človek brez vesti reče, da ima čisto vest.
- Sprl sem se s pametjo: jezi me, ker ima vedno prav.
- Vsakega človeka slej ko prej sreča pamet, ampak na žalost so to največkrat bežna srečanja.
- Vsi želijo priti po smrti v paradiž, čeprav vedo, da je v peklu zbrana bolj zabavna družina.
- V stanovanju ateistov je največ kipov svetnikov.
- Bog zanesljivo obstaja; dokaz za to je dejstvo, da se z njim ukvarjajo tudi ateisti.
- Poznam ateista, ki je zahteval, da ga častijo kot Boga.
- Bog ni mrtev, je pa res, da se zadnje čase slabo počuti.
- Srce je črpalka, ki jo morate kdaj pa kdaj podmazati z ljubeznijo.
- Blejskemu otoku se slabo piše. Država je zelo slab gospodar.

Šestdesetletni spomin – do kdaj?

- Jure Rode	161
Joahim in Ana – Silvester Čuk	163
Nameni Apostolata molitve	164
Zakrament zakramentov – Kard. C. Schönborn	165
Pridi, hodi za meno – Bruno Stephan Scherer	166
Sužnji – Michel Quoist – Prevedla Metka Mizerit	167
Pleša – Michel Quoist – Prevedla Metka Mizerit	167
Kristjan danes – Ljudmila Novak	168
Trije predlogi za srečo	169
Vprašujete – odgovarjamo – Lojze Kukovica	170
Ali so tudi otroci v vicah? – Prevedel in priredil Stane Snoj	171
Naš župnik nikoli ne dela prva!	173
P. Lovro Tomažin – Stane Snoj	173
Ob osemdesetletnici dr. Branka Rozmana – Prof. dr. Andrej Fink	175
Prelat Jože Guštin – biseromašnik – S.S.	176
Nasilje in zahodna civilizacija – Ambrož Kodelja	177
Samozadovoljevanje	178
S hrano do zdravja	179
Za objektivno zgodovino – Mira Cenčič	179
Leto brez sonca – Marko Kremžar	181
60-letnica konca druge svetovne vojne – iz drugega kota – dr. Janez Arnež	184
Duhovno življenje je objavilo	186
92 besed ljubezni – Igor (Adolf Željko Škrjanec)	187
Iz naše kronike – Metka Mizerit	188

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVija - Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo

Direktor: mons. dr. Jure Rode - Urednik: arh. Jure Vombergar
- Članica uredniškega odbora: Metka Mizerit - Tehnični urednik: Stane Snoj - Grafično oblikovanje: Rozka Snoj - Ramón L. Falcón 4158, C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4636-0841 - Fax: +54-11-4636-2421 - E-mail: dusno_pastirstvo@ciudad.com.ar - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Tisk: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - EE.UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel: +54-11-4362-7215 - E-mail: info@vilko.com.ar

POVERJENIKI: ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. - ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA - KANADA: Rado Kreys, 75 Trowell Ave, Toronto M6M, 1L5 Canada. - ITALIJA: Trst: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia - Gorica: Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. - AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA: ARGENTINA: po raznašalcih: \$60; po pošti: \$75 - OBMEJNE DRŽAVE: 85 dol; brez Stezic: 60 dol - AMERIKA: 100 dol; brez Stezic: 65 dol - OSTALE DRŽAVE: 115 dol; brez Stezic: 70 dol - Pošiljanje po več izvodov skupaj zniža poštno stroške - Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: Jorge Rode, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina

Z ROMANJA V LUJAN

FOTO: MARKO VOMBERGAR

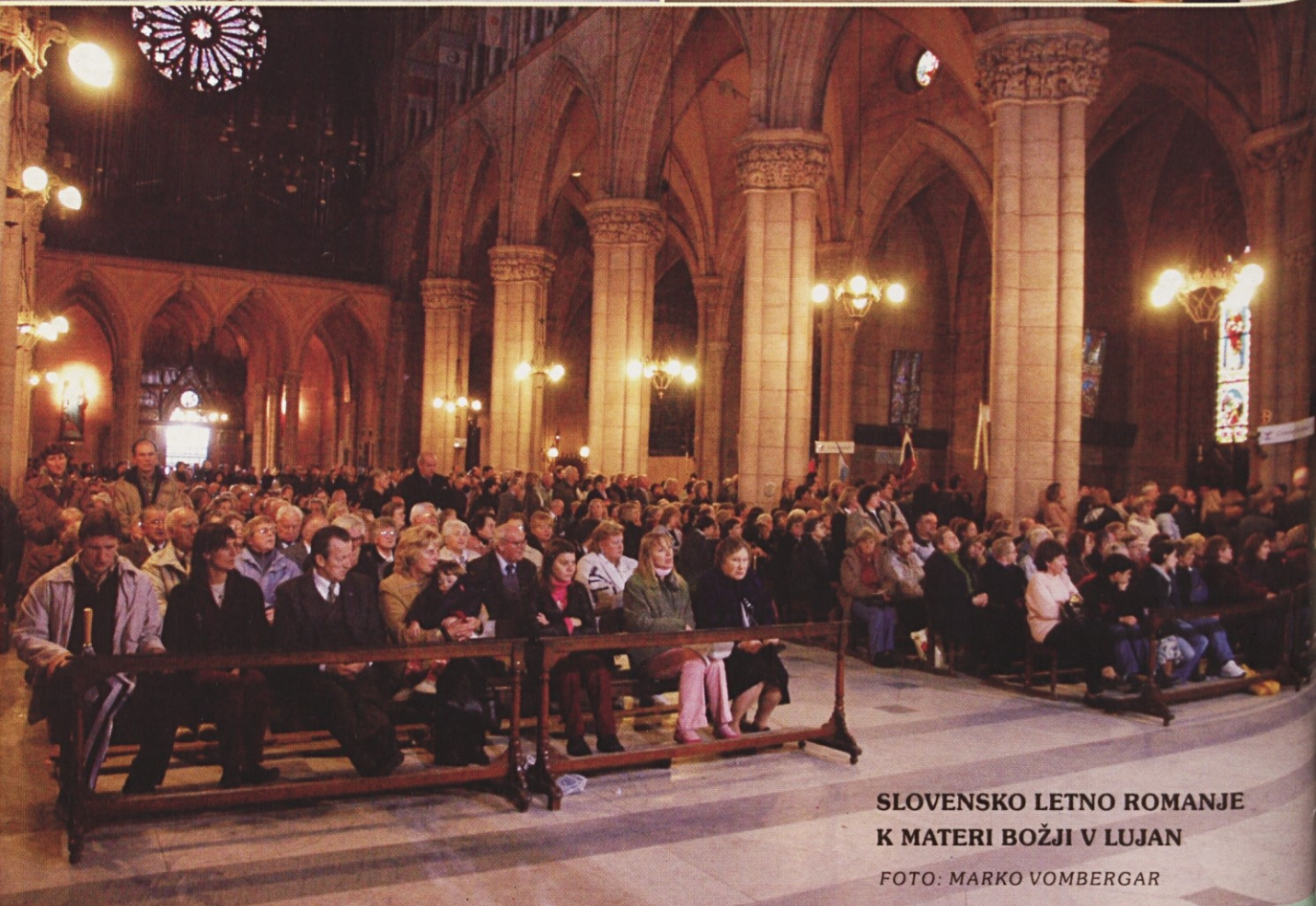

ŽEGNANJE V SLOVENSKI HIŠI

FOTO: MARKO VOMBERGAR

Spodaj: Misijonar Lovro Tomažin
iz Zambije na žegnanju.

**SLOVENSKO LETNO ROMANJE
K MATERI BOŽJI V LUJAN**

FOTO: MARKO VOMBERGAR

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovana. Director: Mons. dr. Jorge Rode Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877 Impresión: Talleres Gráficos VILKO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires - Argentina

Correo
Argentino
Suc. 7 Bx. As.

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 6395
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 2560